Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 8 август 1973 йил, чоршанба ● № 185 (15.659). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида суҳбат

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БКП Марказий Комитетининг секретари Борис Велчевни 7 августда қабул қилди.

Қардошларча дўстлик вазиятида ўтган суҳбат вақтида Ш. Р. Рашидов республика партия ташкилотининг фаолияти тўғрисида, совет кишиларининг, шу жумладан Ўзбекистон меҳнаткашларининг КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишга, беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили топшириқларини бажаришга қаратилган илҳомбахш меҳнати ҳақида гапириб берди.

Б. Велчев ўз навбатида Болгария коммунистлари, барча меҳнаткашлари Болгария Компартиясининг X съезди қўйган топшириқларни қандай бажараётганликлари тўғрисида ахборот берди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов иштирок этди.

* * *

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БКП Марказий Комитетининг секретари Борис Велчев республика бўйлаб сафар қилди. У Тошкент, Бухоро ва Самарқанд ҳаёти билан танишди, ана шу шаҳарларнинг диққатга сазовор жойларини ва янги қурилишларини кўздан кечирди. (ЎзТАГ).

АВГУСТ — ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ ЭКАНЛИГИНИ ЭЪТИБОРГА ОЛИБ, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ МЕҲНАТГА ҚОБИЛИЯТЛИ КИШИЛАРИНИ ДАЛА ИШЛАРИГА КЎПРОҚ САФАРБАР ҚИЛИШ, ҒЎЗАНИ ЎЗ ВАҚТИДА ВА ҚОНДИРИБ СУҒОРИШГА, СУВДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРИШ, ЕТАРЛИ МИҚДОРДА СУВЧИЛАР АЖРАТИБ БЕРИШ ЗАРУР. ХУСУСАН ҒЎЗАНИНГ РИВОЖИ КЕЧИКАЁТГАН ВА ҒЎЗА ҒОВЛАБ КЕТАЁТГАН ДАЛАЛАРДА КУЛЬТИВАТОРЛАРНИНГ ИШИ УСТИДАН КОНТРОЛЬ КУЧАЙТИРИЛСИН. ЗАРАРКУНАНДАЛАР БОСГАН ПАХТАЗОРЛАРНИ ТЕКШИРИШ ПУХТА УЮШТИРИЛСИН, ЗАРАРКУНАНДАЛАР ЎЗ ВАҚТИДА ҚИРИБ ТАШЛАНСИН. ҲАР БИР ХЎЖАЛИКДА ҒЎЗАНИ ТАБАҚАЛАШТИРИБ ПАРВАРИШ ҚИЛИШНИ КУЧАЙТИРИШ ВА БУ БИЛАН ҒЎЗАНИНГ РИВОЖИДАГИ ҚОЛОҚЛИКНИ ТУГАТИШ УЧУН ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ИШЛАБ ЧИҚИЛСИН ВА АМАЛГА ОШИРИЛСИН, ТОКИ ҲОСИЛНИНГ НОБУД БЎЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН, ОЛИНГАН МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ СЎЗСИЗ ТЎЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИЛИШИ ТАЪМИНЛАНСИН. ПАХТАНИ МАШИНАДА ТЕРИБ ОЛИШ ВА ҲОСИЛНИ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШГА ТАЙЁРГАРЛИК ИШЛАРИ КУЧАЙТИРИЛСИН.

(ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИДАН).

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг ишчилари бу йил етиштирилган «оқ олтин» ҳосилининг ҳаммасини «зангори кема»лар билан териб олишга қарор қилишган. Суратда: (чапда) хўжаликнинг бош инженери Д. Ҳайдаров ва Ульянов номли бўлимнинг катта механиги М. Шаҳмоновлар ремонтдан чиқарилган пахта териш машиналарини кўздан кечиришмоқда. Ўнгдаги суратда эса гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга пухта асос яратаётган Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг Бибигул Ҳайдарова бошлиқ бригадаси илғор сувчиларидан Нуриддин Шукуров ва Абдулхай Нишоновлар.

В. Сироткин ва А. Тўраев фотолари.

ПАХТА УСТАЛАРИ БИСОТИДАН

УСТОД ЎГИТЛАРИ

Деҳқонлар таъбирича, асат экинлар ҳомила тугадиган ой, ғўзалар шохларига сирға тақади, кечки маккажўхори сўта боғлайди, шоли бошоғининг дони тўлишади. Шу ойда кузда тарози босадиган ҳосил тақдири ҳал бўлади. Уста деҳқонлар одимни дадил ташлаб, юрак кўри, билак кучини ишга солиб, юзини ёруғ қиладиган ҳосилни шу ойда тўплаб олади.

— Асат — ғўза парваришида якунловчи ой,—деганди Ҳамроқул ота ўзига хос салоҳият билан, — эрта кўкламдан бошланган бунёдкорлик меҳнатига август ойининг охирига бориб нуқта қўйилади. Кейин янги босқич — пахта йиғим-терими бошланади. Август ойининг бошларида ғўзалар уч хил манзара кашф этади — серҳосилли, ўртача ҳосилли ва камҳосилли бўлади. Уста деҳқонлар шуни яхши фарқлайди, ўртача ва камҳосилли ғўзаларни юқори ҳосилли ғўзалар даражасига етказиб олиш учун отга қамчинни қаттиқроқ босади.

Август ойига келганда ғўзаларга йиллик ўғит нормаси бериб бўлинади, энди ерга солинган азот, фосфор наф келтирмайди. Аммо ўртача ва камҳосилли ғўзалар бор. Бундай кезда нима қилиш керак? Гўнг, қўй қийини «шарбат»га айлантириб, эгатларга тараш керак. Шунда ғўзаларга тез таъсир қилади, шоналар гулларга, гуллар кўсакларга айланади, улар барвақт очилади, пахтаси салмоқдор, чигити тўлиқ бўлади, яхши тарози босади.

Ота узоқ ўйга толди, хаёлан алланималарни ўзича ҳисоб-китоб қилиб чиқди. Нуроний чеҳрасида юрак ҳиссиётларини ифода этувчи нишоналар пайдо бўлди. У сўзини давом эттирди.

— Ғўзалар август ойида парваришга ўч бўлади. Сабаби, ҳосил ёнига ҳосил қўшади, борини сақлаб қолиб, тезроқ етилтиришга ҳаракат қилади. Бунинг учун дармон керак. Дармонни деҳқон беради. Августнинг бош омили — сув! Ғўзалар камида икки марта сув ичсин, шунда пояси бақувват бўлиб, шохлари ва ҳосил нишоналарини бемалол кўтаради. Сувга қонмаса ёки чанқаб қолса ҳосил нишоналарини ер билан яксон қилиб ташлайди. Лекин бу ойда ғўза суғориш анча қийинлашиб қолади. Илгари сувчи сувни пайкал бошидан эгатга тараб қўйса, пайкал охирига қандай оқиб чиқаётганини кўриб туриши мумкин эди. Энди кўролмайди, чунки ғўзаларнинг шохлари ўсиб, бир-бирига киришиб кетади. Энди сувчи эгат оралаб юриши, сувнинг нечоғли равон оқаётганини кузатиб бориши керак.

Пахта устасининг бисотидан парчалар келтирдик. Хўш, шогирдлар устоз ўгитларини ҳаётга қандай татбиқ этяпти? Шунга қойил қоласанки киши, Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз правлениеси, партия ташкилотидан тортиб, оддий аъзоларигача — ҳамма отанинг маслаҳатларига доимо амал қилиб келмоқда, пахтакорлик касбини шарафлаш билан номини эъзозламоқда. Шу кунларда 200 сувчи ғўзаларга оби-ҳаёт тараяпти. Лекин оқар сув камоблиги сезиляпти. Бўлмаса сувчилар сонини янада кўпайтириш мумкин эди. Гап ҳар литр сувдан оқилона фойдаланишга боғлиқ. Хўжаликнинг пахтазорлари қияликлардан иборат. Шу сабабли ҳар сувчига 0,5-0,7 гектар норма белгиланган, шуни қойил қилиб ўринласа раҳмат эшитади, белгиланган иш ҳақини олади. Бир гектар ернинг ғўзасини суғорган сувчига эса 11 сўм 20 тийин, бош сувчига 12 сўм 13 тийин ҳақ тўланади. Мана бу рағбатлантиришнинг ажойиб усули! Қосим Эгамов, Мирсоат Тожибоев, Соқи Мамарасулов, Хомитали Сабоев каби миришкор сувчилар ғўзаларни маромида қондириб суғориб, мўл пахта ҳосили етиштиришга катта ҳисса қўшмоқдалар.

— Сув камоблигидан қийналяпмиз, — дейди колхоз раиси Ўсарбой Жўраев, — лекин нолимаймиз. «Қаловини келтирсанг — қор ёнади», деган гап бор. Оз сув билан катта майдонлардаги ғўзаларни мириқтириб суғоришнинг ўзи бир санъат. Сувчиларимиз — уста деҳқонлар, ғўзаларнинг чанқашига йўл қўймайди.

Ҳамроқул ота бисотига яна кўз ташлаймиз. — Чеканка вақтида ўтказилса, ҳосилдорлик гектар бошига 5 центнергача кўтарилади, деган эди боболеҳқон. — Машина териминиг тақдири ҳам кўп жиҳатдан шунга боғлиқ. Колхозда чеканка асосан тугалланди. Лекин бу билан чекланиб бўлмайди. Бачки шохлар ўсиб чиқиши, чала чилпилган шохлар ўсиш нуқтасидан қайта амал олиши мумкин. Бундай кезда сира иккиланмай такрор чеканка ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Бачки шохларни бутунлай йўқотиш керак, улар ҳосилга кириб, кўсак етилтиргунча пахта терими тамом бўлади. Чеканка ҳамманинг диққат марказида бўляпти. Гектаридан 45-50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш, пахтакорлик номини янада шарафлаш учун курашаётган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Раймберди Йўлдошев, Тошканбой Темиров, Мамат Камолов, Ёқубжон Сарибоев, Олимжон Маликов бошлиқ бригадаларнинг чеканкадан чиқарилган ғўзалари айниқса серҳосил бўлиб ўсяпти.

Янгийўл район партия комитети ва район ижроия комитетининг ташаббуси билан ғўза парваришида зарбдор икки ойлик эълон қилинди, белгиланган тадбирларнинг ижросини назорат қилиб борувчи махсус комиссиялар тузилди. Кунларнинг бирида район партия комитетининг биринчи секретари Акром Пўлатович Алимов бошчилигидаги комиссия аъзолари Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда бўлиб, ғўза парваришидаги камчиликларни рўй-рост кўрсатди. Колхоз раҳбарлари ҳаққоний фикрдан тўғри хулоса чиқариб олдилар. Бугун колхознинг 1550 гектар майдондаги ғўзалари қулф уриб ўсяпти, август ойининг охиригача парвариш сусайтирилмаса гектаридан сўзсиз 40 центнердан ҳосил беради. Зотан, ҳосилдорлик бундан кам бўлиши ҳам мумкин эмас. Чунки Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари гектаридан 40 центнердан пахта тайёрлаш ҳақида Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз аъзолари билан мусобақа боғлашган. Мусобақа — шартларининг бажарилиши билан гўзал!

Бу йил 6.250 тонна пахта тайёрланади. Шундан 2500 тоннаси машиналарда терилади. 30 та «зангори кема» мавсумга шайлаб қўйилди. Мамажон Абдужабборов, Мирзамаҳмуд Мирзараҳматов, Бошманали Темиров, Мурод Турдимаҳмудов, Ҳошим Қосимов каби дала гвардиячилари бункерлардан ҳар қачонгидан кўп ва юқори сорт дурдона тўкиш иштиёқида тараддуд кўряпти. Ҳамроқул Турсунқуловчиларда яхши бир одат бор: улар сўз бердими — устидан чиқади, ваъда қилдими — бажаради! Кўп йиллик иш якунлари бунга гувоҳдир.

Ана шундай муваффақиятларни қўлга киритган колхоз меҳнат аҳли 6.250 тонналик «оқ олтин» бунтига ғалаба байроғи тикади. Бунга заррача шубҳа йўқ. Лекин август ҳосилга ҳосил қўшишда ҳал қилувчи ой эканини, унинг ҳар кунида икки-уч кунлик ишни ҳам сон, ҳам сифат жиҳатдан қойил қилиб бажариш зарурлигини бу ерда унутишаётгани йўқ.

М. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Л. И. БРЕЖНЕВ ЭРОН БОШ МИНИСТРИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Эрон Бош министри Амир Аббос Ҳувайдони 7 августда қабул қилди.

Л. И. Брежнев билан Амир Аббос Ҳувайдо самимий, дўстона суҳбат қилдилар. Бу суҳбат вақтида Совет—Эрон муносабатларига доир масалалар, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтираётган баъзи халқаро проблемалар қараб чиқилди.

Л. И. Брежнев билан Амир Аббос Ҳувайдо Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларининг янада мустаҳкамланиши ва ривожланиши ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатларига, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирдилар.

Суҳбатда Эрон ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Аҳмад Мирфендерески ва КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин қатнашдилар.

ЭРОН БОШ МИНИСТРИ ШАРАФИГА

6 августда Катта Кремль саройида СССР ҳукумати Эрон Бош министри Амир Аббос Ҳувайдо шарафига тушлик зиёфат берди. Зиёфатда Эрон Бош министрининг СССРга қилган сафарига ҳамроҳ бўлиб келган кишилар ҳам у билан бирга бўлишди.

Зиёфатда Совет томонидан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

А. Н. Косигин билан Амир Аббос Ҳувайдо зиёфат чоғида нутқ сўзладилар. Уларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бўлиниб турди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

СОВЕТ—ЭРОН МУЗОКАРАЛАРИ

6 августда Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Эрон Бош министри Амир Аббос Ҳувайдо ўртасида музокаралар бошланди.

Ҳамжиҳатлик ва очиқ кўнгиллик руҳида ўтган музокаралар чоғида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги яхши қўшничилик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари кўриб чиқилди, шунингдек икки томонни қизиқтираётган халқаро проблемалар устида фикрлашиб олинди.

Музокараларда Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, Совет Иттифоқининг Эрондаги элчиси В. Я. Ерофеев; Эрон томонидан — ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Аҳмад Мирфендерески, Эроннинг Совет Иттифоқидаги элчиси Ризо Амир Таймур, алоҳида вазифаларни бажарувчи элчи Парвиз Рожий, экономика министрининг ўринбосари Жавод Вафо қатнашдилар. (ТАСС).

ЧУҚУР ТАЪЗИЯ

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЭЛЧИХОНАСИДА БЎЛДИЛАР

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари 7 августда Германия Демократик Республикасининг элчихонасида бўлдилар.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих ўртоқлар ГДРнинг атоқли партия ва давлат арбоби, содиқ марксчи-ленинчи, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Давлат кенгашининг Раиси Вальтер Ульбрихтнинг вафоти муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг номидан чуқур таъзия билдирдилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари ўртоқ Вальтер Ульбрихтнинг мотам залига қўйилган портрети олдида қайғули сукунатда бир неча минут тўхтаб турдилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари таъзия китобига имзо чекдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари, министрликлар ва идоралар, илмий муассасалар, жамоат ташкилотларининг жуда кўп вакиллари, пойтахт корхоналарининг меҳнаткашлари, фан ва маданият арбоблари ҳам Германия Демократик Республикасининг элчихонасида бўлдилар. Улар ГДРлик дўстларимизга чуқур таъзия изҳор қилдилар.

Залда ўртоқ В. Ульбрихт портрети ёнига КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг номидан ва бошқа ташкилотлар номидан гулчамбарлар қўйилди.

* * *

В. Ульбрихтнинг вафоти муносабати билан дипломатик корпус аъзолари таъзия изҳор қилдилар. (ТАСС).

СССР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БЕРЛИНДА

Совет Иттифоқининг партия-ҳукумат делегацияси Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Вальтер Ульбрихтни дафн этиш маросимида қатнашмоқ учун 6 августда Москвадан Берлинга жўнаб кетди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси М. Т. Ефремовдан иборат бу делегацияни Внуково аэродромида Ю. В. Андропов, А. П. Кириленко, М. С. Соломенцев ва бошқа ўртоқлар кузатиб қўйишди.

* * *

БЕРЛИН, 7 август. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигида Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши Раиси Вальтер Ульбрихтни дафн этишда қатнашмоқ учун кеча Берлинга келди.

Совет делегациясини Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси В. Штоф, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Аксен, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Э. Мюккенбергер ҳамда ГДРнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари кутиб олдилар.

(ТАСС).

ҒАЛЛА—ДАВЛАТГА

Ўзбекистон ССР Қашқадарё областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга дон сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Дон харид қилиш халқ хўжалик плани 138 процент бажарилди. Буғдой ва арпа сотиш планлари ошириб адо этилди.

Давлатга дон сотиш давом этмоқда.

Сабзавоткорларга байроқлар

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг давлатга сабзавот маҳсулоти ва картошка сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасида социалистик мусобақанинг 1973 йил 1 августгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Андижон областига** (область партия комитетининг секретари **Б. Раҳимов,** область ижроия комитетининг раиси **П. Қаюмов,** область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **Ҳ. Қодиров,** совхозлар трестининг директори **А. Отажонов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори ўртоқ **Галустьян,** область матлубот союзи правлениесининг раиси **А. Ҳамидов**) бериладиган бўлди. Бу область июль ойида давлатга 15,8 минг тонна ёки йиллик планнинг 26,0 процентини миқдорида турли сабзавот маҳсулоти сотди, сабзавот сотиш планини 47,0 процент, картошка сотиш планини 39,7 процент бажарди. Кўчма Қизил байроқ Фарғона областидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Тошкент областининг **Калинин районига** (район партия комитетининг секретари **Р. Қамбаров,** район ижроия комитетининг раиси **Б. Тошхўжаев,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **И. Асадов,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори **И. Халилов,** район матлубот союзи правлениеси раисининг вазифасини ижро этувчи **И. Раҳиммирзаев**) бериладиган бўлди. Бу район июль ойида давлатга 13,3 минг тонна ёки йиллик планга нисбатан 15,6 процент ҳар хил турдаги сабзавот маҳсулотларини сотди ва давлатга сабзавот сотиш планини 49,4 процент, картошка сотиш планини 68,5 процент бажарди. Кўчма Қизил байроқ Сурхондарё областининг Сариосиё районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Тошкент область Калинин районининг **«Москва» колхозига** (колхоз раиси **К. Абдуллаев,** партия ташкилотининг секретари **Т. Саидаҳмедов,** бош агрономи **А. Усмонов**) бериладиган бўлди. Бу колхоз июль ойида давлатга 835 тонна ёки йиллик планнинг 37 процентини миқдорида ҳар хил турдаги маҳсулот сотиб, давлатга сабзавот сотиш планини 63,0 процент бажарди. Кўчма Қизил байроқ Тошкент область Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Андижон областининг **Охунбобоев номли совхозида** (совхоз директори **С. Қўчқоров,** партия ташкилотининг секретари **К. Қодиров,** ишчилар комитетининг раиси **Т. Каримов,** бош агрономи **У. Сатторов**) қолдирилди. Бу совхоз июль ойида давлатга 4,3 минг тонна ёки йиллик планнинг 29,3 процентини миқдорида ҳар хил турдаги маҳсулот сотиб, давлатга сабзавот сотиш планини 51,2 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Тошкент областининг **«Партия XXI съезди» совхозига** (совхоз директори **Т. Мелибоева,** партия ташкилотининг секретари **А. Мирзоҳидов,** ишчилар комитетининг раиси **М. Абдуллаев,** бош агрономи **М. Расулов**) бериладиган бўлди. Бу совхоз июль ойида давлатга 1174 тонна ёки йиллик планнинг 22 процентини миқдорида ҳар хил турдаги маҳсулот сотиб, давлатга сабзавот сотиш планини 64 процент, картошка сотиш планини 107 процент бажарган. Кўчма Қизил байроқ Тошкент областининг **«Қорасув» совхозидан** олиб берилади.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ОЛТИНДАН ҚИММАТ, ПЎЛАТДАН МУСТАҲКАМ

Дўстликдан қиммат ва мустаҳкам нарса дунёда йўқ. Ҳозир ўнлаб миллат фарзандлари бир оила аъзоларидек баҳамжиҳат ва аҳил бўлиб жуда катта ишларни амалга оширмоқдалар. Яқинда «Коммунизм» колхозида бўлдим. Мамлакатимиздаги жуда кўп миллат ўғил ва қизларини шу ерда учратдим. Колхоз раиси, машҳур механизатор, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ленин мукофотининг лауреати Жавод Кўчиев жуда ибратли қилиб шундай деди:

— Беш чаноқ бирлашиб, битта лўппи пахта ҳосил бўлганидек, йигирма миллат фарзанди ягона бир оилани, коллектив хўжаликни ташкил этди. Бир-биримизга оға-инидек меҳрибон, аҳил ва дўстмиз. Дўстлик эса ҳар нарсадан ҳам улуғ ва бебаҳодир.

Бу аҳил коллективнинг шон-шуҳрати республикамизда кенг тарқалган. Хўжаликнинг ҳар бир аъзоси ўз ишининг устаси. Бу ерда бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун жон куйдиради. Раис Жавод Кўчиев кўзда эгнига коржома кийиб бошқа механизаторлар қатори «зангори кема»да пахта теради. Колхоз партия ташкилотининг секретари Акрам Исроилов ҳам кези келганда бошқалар қатори далага чиқиб меҳнат қилади. Илғор бузоқбоқар рус аёли Анна Медина ва татар қизи товуқбоқар Менжие Муҳамаджонованинг донги Сирдарёга кенг ёйилган.

Колхоз аъзоларининг аҳиллиги ва дўстлиги туфайли сўнгги беш йил ичида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 17 центнер кўпайди. Бу йил улар ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган.

Хўжаликда севинч ҳам, ташвиш ҳам ўртада. Эрта баҳорда коммунист Тамал Гасанов бошлиқ 2-бригада беш йиллик планни уч йилда бажариш мақсадида ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштириш ташаббуси билан чиққан эди. Турк ўғлининг қимматли ватанпарварлик ташаббуси энг аввал унинг ён қўшниси, ўзбек пахтакори коммунист Мамазокир Абдуллаев бошлиқ бригада коллективи томонидан қўллаб-қувватланди. Ҳозир районимиздаги М. Исоқулов, Д. Тожиқулов, О. Исаев, Ж. Огалиев бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ҳам беш йиллик планни уч йилда бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Районимизда 40 дан ортиқ миллат вакиллари баҳамжиҳат яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Ўзаро дўстлик, ўзаро алоқа ҳар бир ишда ўзининг ажойиб самараларини кўрсатиб турибди. Район партия ташкилоти меҳнаткашларни дўстлик ва қардошлик руҳида тарбиялашни асосий вазифалардан бири деб қарамоқда. **«Партия мамлакатни Ленин белгилаб берган йўлдан янада ривожлантириш масалаларини ҳал этишда Совет Иттифоқининг барча гражданларини интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида доимо, мунтазам равишда ва чуқур тарбиялаш ишига катта эътибор беради. Ана шу икки тушунча биз учун бирдан-бир ажралмас яхлит тушунчадир. Ўз-ўзидан равшанки, совет турмушининг ўзи, бутун воқелигимиз меҳнаткашларни шу руҳда тарбиялайди... Бизнинг бу соҳадаги ишимиз коммунизм қуришдаги умумий ишимизнинг ғоят муҳим қисмидир».** Ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги тўғрисида қилган докладида айтилган бу доно фикрлар ҳозир барча бошланғич партия ташкилотлари, барча коммунистлар учун дастуруламал бўлиб қолди.

КПСС XXIV съезди қарорлари ва СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги тўғрисидаги ҳужжатларда таъкидланганидек, миллатлар ўртасидаги яқинлашув барқарор бўлаётган ҳозирги кунда меҳнаткашларни интернационализм, дўстлик ва қардошлик руҳида тарбиялашни янада кучайтириш диққат-эътиборимизда турибди. Бу борада қилинаётган ишлар район партия активи йиғилишида атрофлича муҳокама қилиниб, тегишли тадбирлар белгиланди. Меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни кучайтириш вазифалари барча бошланғич партия ташкилотларида ишлаб чиқилди. Ҳозир бошланғич ташкилотлар омма орасида олиб борилаётган ғоявий-сиёсий ишларни янада яхшилаш учун тарбиявий ишларнинг турли форма ва усулларидан кенг фойдаланмоқдалар. Меҳнат қаҳрамонлари, гражданлар ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари ҳамда уч авлод вакилларининг учрашувлари, қардош халқларнинг адабиёти ва маданияти намояндалари билан учрашувлар, дўстлик ёзишмалари, янгича тартибда ўтказилаётган тўй ва маросимлар, ашула байрами, санъат кўриги, мусобақа шартларининг бажарилишини текшириш ана шулар жумласидандир.

«Октябрь» колхозида яқинда ўтказилган дўстлик кечасида районимиздаги жуда кўп хўжаликлардан вакиллар қатнашишди. Бу колхозда 19 миллат вакили иноқ яшаб, меҳнат қилмоқда. Татар йигити Абдувели Эбубекиров 3-бригада механиги, корейс Нам Сон Бон бош зоотехник, украин Николай Рус — инженер, қозоқ Найман Исабеков бош бухгалтер, турк Асванди Шавкатов бошланғич партия ташкилотининг секретари, ўзбек Мамазуҳур Намозов правление раиси, рус Клава Вичук қишлоқ Советининг раиси бўлиб ишламоқдалар. Уларнинг кеча катнашчилари олдида айтган сўзларида дўстлик, қардошлик ва баҳамжиҳатлик билан қилинаётган ижодий меҳнатнинг қувончли самаралари акс этди, колхоз аъзоларининг турмуш даражасини янада яхшилаш, уларнинг бахт-саодати учун кўпроқ иш қилиш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида ҳикоя қилиб беришди.

Колхоз партия ташкилоти меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш борасида қилинаётган ишларни вақти-вақти билан партия йиғилишида муҳокама этиб бормоқда. Пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар, агитаторлар ўз суҳбатларида шу мавзуга кўпроқ тўхталмоқдалар. Хўжаликда халқлар дўстлиги темасида тез-тез мароқли лекция ва суҳбатлар уюштирилаётир. Колхоз кутубхонасида «Куч-қудратимиз — дўстликда», «Дўстлигимиз — бойлигимиз» темаларида китобхонлар конференцияси ўтказилди. Бу ишларнинг ҳаммасига бошланғич партия ташкилотининг секретари А. Шавкатов бош-қош бўляпти.

«Коммунизм», «Ленинград», «Красная заря», Фрунзе номли, Крупская номли колхозлар партия ташкилотларининг ҳам бу соҳада қилаётган ишлари анчагина. Уларнинг барча ташкилотчилик ишлари кишиларнинг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини янада оширишга, беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун оммавий социалистик мусобақани янада авж олдиришга қаратилган. Натижалар яхши: барча соҳалар бўйича ойлик, квартал ва ярим йиллик маҳсулот тайёрлаш планлари муваффақиятли бажарилди. Буни биз тобора ободонлашиб бораётган қишлоқларимиз қиёфасида, маданияти камол топаётган ишчи ва деҳқонларимиз турмушида кўриб турибмиз. Бугунги социалистик қишлоқларимизда кўплаб кўркам, чиройли уй-жойлар, болалар муассасалари, жамоат бинолари қад кўтармоқда. Ана шу қишлоқларнинг архитектурасида, кўча-кўйлари, ҳовли жойлари, боғ-роғларида ҳам миллий ва қардош халқлар маданияти уйғунлашган.

Қариялар: «Дўсти кўпнинг бағри бутун бўлади», дейишади. Шу ўринда бир пайтлар «Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи» куядиган бепоён чўл ўрнида қисқа фурсатда ҳозирги Гулистоннинг барпо бўлганлигини айтишнинг ўзи кифоя. Бу ҳам бўлса мамлакатимиз халқларининг қон-қардошлиги, бир-бирига бўлган меҳр-муҳаббати, меҳр оқибати туфайлидир. Шундай экан халқлар дўстлигини, қардошлигини ҳамиша қадрлаймиз, эъзозлаймиз. Нурли келажак йўлида амалга ошираётган ишларимиз билан уни янада мустаҳкамлаймиз.

Б. ПИРНАЗАРОВ,
Гулистон район партия комитетининг биринчи секретари.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ЯНГИ ҲАВО ЙЎЛИ

БОНН, 6 август. (ТАСС). Франкфурт — Майн — Москва — Токио ўртасида янги ҳаво йўли очилди. Бу йўл Ғарбий Европани япон ороллари билан туташтирувчи энг қисқа маршрут бўйлаб Сибирь устидан ўтади. Бу йўлга аэрофлот самолётлари ва Ғарбий Германиядаги «Люфтганза» авиакомпаниясининг самолётлари хизмат қилади.

Ҳаво алоқаси тўғрисида СССР ҳукумати билан Германия Федератив Республикаси ҳукумати ўртасида 1971 йил 11 ноябрда имзоланган битимга илова қилинган қўшимча протоколга мувофиқ бу йўлда совет ва Ғарбий Германия самолётлари қатнаб туради. Бу ҳужжат КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Германия Федератив Республикасига қилган визити вақтида имзоланган эди.

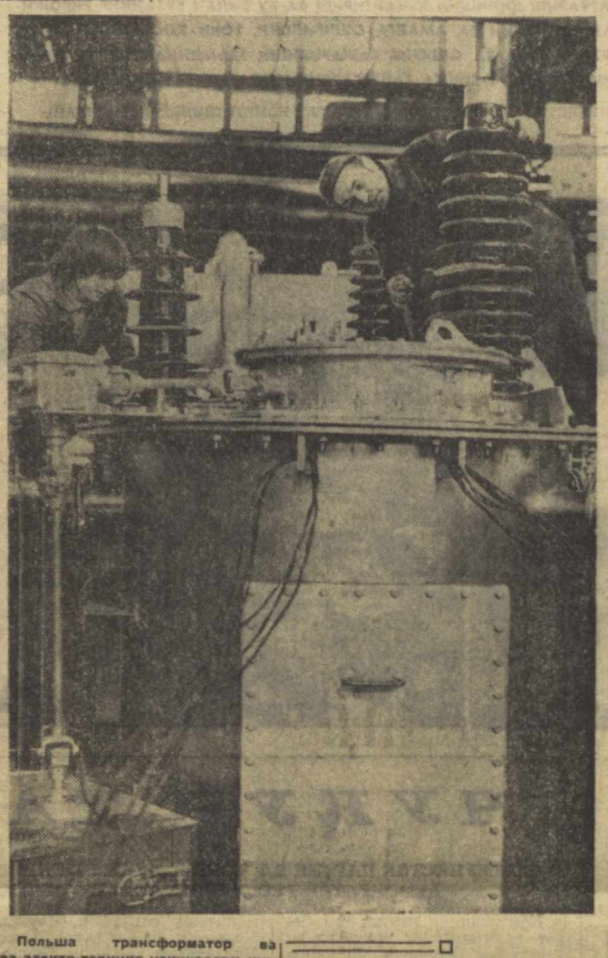

Польша трансформатор ва ва электр-техника ускуналари ишлаб чиқариш ҳамда экспорт қилиш соҳасида етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Ан ашу маҳсулотлардан асосий қисмини Совет Иттифоқи сотиб олади. Суратда: Лодьздаги ЭЛТА комбинатида трансформаторларни йиғиш пайти. ЦАФ — ТАСС фотоси.

БИР МИНУТ СУКУТ

ТОКИО, 6 август. (ТАСС). Бундан 28 йил муқаддам Хиросимада Американинг атом бомбасидан ҳалок бўлган кишилар хотирасини бугун шу шаҳар аҳолиси бир минут сукут қилиб ҳурматлади. Хиросиманинг Тинчлик паркидаги қабристон ёдгорлигида атом бомбасидан ҳалок бўлганларнинг рўйхати сақланмоқда. Шаҳар мэри С. Ямада мана шу рўйхатга яна 2650 кишининг фамилияларини қўшиб қўйди. Фақат Хиросиманинг ўзидагина атом бомбасининг портлаши натижасида 240 минг нафарга яқин киши ҳалок бўлган эди.

С. Ямада ҳалок бўлганларни эслаш маросимида нутқ сўзлаб, ядро қуролига қарши, бу қуролни батамом тақиқлаш учун курашни кенг авж олдиришга даъват этди.

Америка космонавтлари учиши

НЬЮ-ЙОРК, 7 август. (ТАСС). Америка «Скайлэб» орбитал станцияси экипажининг икки аъзоси, яъни Ж. Лусма билан О. Гэрриот кеча очиқ космосга чиқишди. Улар, жумладан иссиқдан ҳимоя қилувчи қўшимча экран ўрнатишмоқчи, плёнкали кассетани алмаштиришмоқчи, сўнгра эса «Аполлон» кемаси ёрдамчи двигателларининг ишдан чиққан блокларини кўздан кечиришмоқчи.

Космонавтларнинг очиқ космосда бўлиши уч ярим соат давом этди.

ОЛЬСТЕРДА ЯНГИ ТЎҚНАШУВЛАР

ЛОНДОН, 6 август. ТАСС мухбири В. Васильец хабар беради: Кеча кечқурун Англия солдатлари билан Ирландия ёшлари ўртасида Ғарбий Белфастда бошланган шиддатли тўқнашувлар уч соат давом этди.

Ирландиянинг бир неча юз нафар ёшлари Спрингфилдроуд кўчасидаги полиция участкасига тош ва шиша парчалари ёғдирдилар. Қўшинлар полиция участкасини қуршаб турган ирландияликларни оғир ярадор қиладиган резина ўқлар билан ўққа тутганидан кейингина улар чекинишга мажбур бўлдилар. Шу кўчага броневиклар ҳам келтириб қўйилган эди. Халойиқ броневикларни тошбўрон қилди.

Шимолий Ирландиядаги инглиз маъмурияти сиёсий маҳбусларни олиб кетиш сиёсатини ўтказаётганлигига қарши норозилик билдириш мақсадида уч минг киши намойиш ўтказаётган вақтда яна тўқнашувлар бошланди.

Янги қонунга кўра, Англия армияси ирландияликлардан оз-моз шубҳа туғдирган ҳар бир кишини қамоққа олиб, судсиз ва терговсиз бемуддат қамоқда сақлаш ҳуқуқини олди. Кейинги ўн икки ой ичида ирландияликлардан бир ярим минг нафардан кўпроғи «террорчилик билан шуғулланди» деб айбланиб, қамоққа олинди.

Бугун «Дейли телеграф» газетасида босилган хабарда айтилишича, Англия Ольстердаги ўзининг армиясини сақлашга ҳар ойда икки миллион фунт стерлинг пул сарфламоқда. Полициячиларни, «Ольстерни мудофаа қилиш полки»ни ва бошқа «хавфсизлик кучлари»ни ҳисобламаганда ҳам ҳозир Шимолий Ирландияда Англиянинг 17 минг нафарга яқин солдати бор.

ВАЛЬТЕР УЛЬБРИХТ ХОТИРАСИ

БЕРЛИН, 6 август. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг пойтахти герман ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби ўртоқ Вальтер Ульбрихт билан видолашмоқда. Ўзининг бутун умрини ишчилар синфи манфаатларига, халқ манфаатларига бағишлаган содиқ марксчи-ленинчининг вафоти жаҳонда биринчи немис ишчи ва деҳқонлар давлати меҳнаткашларини чуқур қайғуга солиб қўйди. Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг биносига тикилган байроқлар энгаштириб қўйилибди. Вальтер Ульбрихт ўз умрининг охирги йилларида мана шу бинода ишлаган эди.

Германия Демократик Республикасини ташкил этиш, ривожлантириш ва мустаҳкамлашда бевосита қатнашган атоқли партия ва давлат арбобини охирги йўлга узатиб қўйиш учун қардош социалистик мамлакатларнинг партия-ҳукумат делегациялари бу ерга келди.

Мамлакатнинг ҳамма томонидан саноат корхоналарининг, қишлоқ хўжалик кооперативларининг, муассасаларининг коллективлари ва айрим гражданлар Вальтер Ульбрихтнинг вафоти муносабати билан чуқур қайғу изҳор қилиб Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети, Германия Демократик Республикасининг Давлат Кенгаши ва ҳукумати номига хатлар ва телеграммалар юбормоқдалар.

Бу мактубларда немис ишчилар синфи буюк фарзандининг ёрқин образи Германия Демократик Республикаси гражданлари қалбида абадий сақланиб қолади, дейилмоқда.

ЗЎР ЭЪТИБОР БЕРИБ ВА ҒОЯТ ҚИЗИҚИБ

Чет мамлакатларнинг халқлари демократик ва тараққийпарвар кучларнинг шу йил октябрь ойида Москвада ўтказиладиган жаҳон тинчликсевар кучлар конгрессига катта тайёргарлик кўраётганлигини зўр эътибор бериб ва ғоят қизиқиб кузатиб турибдилар. Улар жаҳондаги барча тинчликсевар кучларнинг бу ҳақиқий анжумани тинчлик тарафдорлари ҳаракатларини янада кучайтиради, халқаро хавфсизлик, миллий мустақиллик, ҳамкорлик ва тинчлик учун курашаётган барча ижтимоий кучларни жипслаштиради, деб умид қилмоқдалар.

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина тинчлик кенгашининг раиси Альберто Каселья Мира бу ерда бундай деди: «Тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган конгресси қатнашчилари олдида шу қадар улуғвор ва юксак вазифалар турибдики, бу вазифалар ҳамманинг эътиборини ўзига тортмаслиги мумкин эмас. Жаҳонда тинчлик ва тараққиёт фойдасига рўй берган ўзгаришларни назарда тутиб тўла ишонч билан шуни айтиш мумкинки, Москвада жуда катта аҳамиятга эга бўлган қарорлар қабул қилиниши турган гап, чунки жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидан келган ва тинчлик учун курашаётган кишилар Москва конгрессида тўпланади».

Аргентина Коммунистик партияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзоси Р. Гиольди тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган жаҳон конгресси тўғрисида гапириб, бундай деди: конгресснинг катта аҳамияти шундаки, у Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қудрати беқиёс ўсган шароитда, жаҳон халқлари совуқ урушга чек қўймоқ учун қатъий қадам ташлаган шароитда ўтади.

Тинчлик тарафдорларининг Москвадаги анжумани, деди Р. Гиольди, тинчлик тарафдорларининг қудрати ошганлигини, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашда уларнинг роли кучайганлигини намойиш қилади. Тинчлик учун кураш негизида жипслашган турли ташкилотларнинг вакиллари тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессига тўпланаётганлигининг ўзи жаҳондаги, шу жумладан Латин Америкасидаги барча демократик ва тараққийпарвар кучларни бирлаштиришга хизмат қилувчи муҳим восита бўлади.

ЛИМА. Перу демократик ташкилотларининг ташаббуси билан бу ерда тинчликсевар кучларнинг шу йил октябрь ойида Москвада жаҳон конгрессини ўтказишга кўмаклашувчи миллий комитет тузилди.

Комитетнинг кенгайтирилган мажлисида тинчликни ҳимоя қилиш учун ўтказиладиган тадбирлар плани тасдиқланди.

БРАТИСЛАВА. Братиславадаги «Правда» газетасида босилган мақолада бундай дейилади: Тинчликсевар кучларнинг шу йил октябрь ойида Москвада ўтказиладиган жаҳон конгресси, ҳеч шубҳасиз, тинчликни мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатиш ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ўрнатиш ишига, шунингдек планетамизда ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилади.

Чехословакия жамоатчилиги, деб ёзади газета, тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги халқаро ҳаракатни янада кенгайтиришга зўр бериб, тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессига актив тайёргарлик кўрмоқда.

Лейбористлар партияси ДАЪВАТИ

ЛОНДОН, 6 август. (ТАСС). Англиянинг лейбористлар партияси Португалия ҳарбийларининг Мозамбикдаги жиноятларини текшириш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотини махсус комиссия тузишга даъват қилди.

Лейбористларнинг бу ерда эълон қилинган баёнотида Португалия ҳукумати томонидан Африкада олиб борилаётган мустамлакачилик урушига чек қўйиш зарурлиги уқтириб ўтилди. Шу баёнотда «африкаликлардан ўч олинаётганлиги тўғрисидаги янги хабарлар Англия ва бошқа ғарб мамлакатларининг Португалия билан муносабатлари тўғрисидаги масалани яна кун тартибига қўймоқда» дейилади.

МАКАРИОСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НИКОЗИЯ, 6 август. (ТАСС). Кипр президенти Макариос генерал Гриваснинг бу ерда тарқатилган варақада қўйган талабларини яна рад этди. Бу талабларнинг мазмуни—Макариосни президентлик лавозимидан кетишга мажбур этишга яна бир марта уриниб кўришдан иборат бўлди.

«Гривас Кипрда пайдо бўлганидан бери қуролли шайкалар тузиш ва террорчилик билан шуғулланмоқда, — деди президент. — У қотиллар группасини тузмоқда ва менга суиқасд қилишга ҳозирланмоқда».

Президент «Энозис» деб номланган, яъни Кипрни Грецияга қўшиб олишдан иборат бўлган планга жавобан уқтириб айтдики, амалда Гривас мамлакатни парчалаб юбориш учун шароит вужудга келтиришга уринмоқда. «Мен Гриваснинг шартларини рад қиламан», — деди Макариос.

ТЕРРОРДАН СЎНГ

АФИНА, 6 август. (ТАСС). Якшанба куни аэропортда қилинган террордан сўнг қамоққа олинган икки номаълум кишини Афина полицияси тергов қилмоқда. Бу номаълум кишилар кўпгина кутувчи пассажирлар тўпланиб турган транзит залида қўл гранаталарини портлатиб, одамларни ўққа тутган эдилар.

Натижада пассажирлардан уч киши ўлдирилган ва 50 нафардан кўпроғи жароҳатланган эди. Террорчилар 20 кишини гаров тариқасида ушлаб олиб, Афина аэродромидан бемалол чиқиб кетиш учун имконият беришни талаб қилишган эди. Полиция билан уларнинг ўртасида икки соат давом этган отишмадан сўнг террорчилар ўзлари гаров тариқасида ушлаб турган кишиларни қўйиб юбориб, таслим бўлишган эди.

ЭКРАН ВА ТЕЛЕМИНОРА

Экран ва телевизион минора — шу йил сентябрь ойида Тошкентда ўтказиладиган бешинчи Бутуниттифоқ телевизион фильмлари фестивалининг эмблемаси бўлади. Ҳозир Ўзбекистон пойтахтида телевизион лентаЛарининг ана шу катта кўригига тайёргарлик бормоқда. Қардош республикаларнинг кино усталари ва область телевидение студияларининг киноусталари бу ерга келадилар. Улар ўзларининг юздан кўпроқ асарларини фестивалга тақдим этадилар.

Кино санъати байрами Округ офицерлар уйида ўтказилади. Конкурсга тақдим этилган ва конкурсдан ташқари кўрсатиладиган барча фильмлар Ўзбекистон телевидениесининг 2- ва 3-программалари орқали эрталаб соат 9.30 минутдан соат 19 гача намойиш қилинади. Бундан ташқари, Билим уйида қардош республикаларда СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига атаб чиқарилган «Бузилмас иттифоқ» туркумидаги 15 та рангли телефильмнинг ҳаммаси кўрсатилади.

Фестиваль ташкилот комитети раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг раиси У. Е. Иброҳимов ЎзТАГ мухбирига маълум қилишича, «Ўзбектелефильм» студияси кўрикка саккизта картина тақдим этади. Булар — «Мовий осмон тагида» ва «Гулька» болалар бадиий фильмлари, ишчилар синфининг вакиллари ҳақидаги «Тўқувчи», «Ўртоқларим ва ўзим ҳақида», қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ҳақида «Қоракўл» ва «Олчедан Зарафшонга келишди» деган ҳужжатли фильмлар, «Шашмақом» ва «Лазги» ансамбли ҳақида «Қамбарнинг мўъжизакор сози» номли музикали фильмлар бор. Улар Марказий ва республика телевидениеси орқали намойиш қилинган.

Фестиваль программасига кўра, ижодий мунозаралар, Ўзбекистон кино санъати усталари, ишчилар ва колхозчилар билан учрашувлар ўтказилади. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕК БАЛЕТИ МОСКВАДА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг балет труппаси Москвага гастролларга жўнаб кетди. Мамлакатимизнинг энг катта саҳнаси — Съездлар саройи республикамиз хореография санъати вакиллари ихтиёрига бериб қўйилди. Тошкент театри 10 августда «Севги тумори» спектаклини намойиш қилиш билан бу ерда ўз чиқишларини бошлайди.

Ўзбек театри Москвада, хореография санъатининг жаҳонда тан олинган пойтахтида композитор Алексей Козловскийнинг «Тановор» балетини намойиш қилади. Бу спектакль биринчи ўзбек балеринасининг қисқа, лекин ҳаяжонли тақдирини ҳикоя қилади. Бу постановка ўзбек балет санъати тарихининг биринчи саҳифаларини очади. Москвада намойиш қилинадиган бешта постановка ва катта концерт программаси шу санъатнинг равнақи тўғрисида ҳикоя қилади. Москва афишаларида «Жизель», «Дон-Жуан», «Ойимқиз ва безори», «Кармен-сюита», «Золушка» спектаклларининг номи бор.

Москваликлар ва пойтахт меҳмонлари таниқли саҳна усталари — СССР халқ артистлари Галия Измайлова ва Бернора Қориева билан яна учрашадилар, ёш артистлар — Раъно Каримова, Анатолий Трутнев, Шавкат Турсунов, Тошкент, Москва, Ленинград билим юртларини битириб чиқиб, яқингинада Навоий номли театр саҳнасига келган бошқа артистлар билан танишадилар.

Биз Москвадаги гастролларимизни Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаймиз, деди театр директори М. Раҳмонов. Бу бизнинг мамлакатимизга ҳисоботимиздир, Ўзбекистон балет санъатининг шаклланиши, ривожланиши ва равнақининг қисқа, лекин мароқли йўли ҳақидаги ҳисоботимиздир.

[ЎзТАГ].

УЛКАН ЎЗГАРИШЛАР ЙИЛНОМАСИ

Китоблар оламида

Улкамизда социализм ғалабасига ўзининг бутун онгли ҳаётини, жўшқин фаолиятини бағишлаган кўпгина атоқли партия ва давлат арбоблари бор. Республика нашриётлари халқимизнинг шу муносиб фарзандлари ҳақида, уларнинг бой тарихий-адабий мероси тўғрисида китобхонларга тобора кўп рисолалар, монографиялар туҳфа қилмоқдалар. Шулар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институти, тарих институти ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти томонидан тайёрланган Файзулла Хўжаевнинг уч томлик асарининг икки китоби кенг китобхонлар оммасига етказилган эди. Яқинда Ўзбекистон ФА «Фан» нашриёти шу танланган асарларнинг учинчи томини нашрдан чиқарди.*)

Шуни айтиш керакки, атоқли партия ва давлат арбоби Файзулла Хўжаевнинг нутқлари, мақолаларидан иборат бой ижодий меъросини тўплаб, яхлит ҳолга келтиришда ва унинг нашрини ниҳоясига етказишда республикамизнинг етакчи олимлари — ЎзССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари — О. Эшонов, Р. Аминова, М. Хайруллаев, ҳамда тарих фанлари доктори Ҳ. Иноятов, фалсафа фанлари доктори Э. Юсуповлар кўп йиллар давомида катта ишлар олиб бордилар.

Сўнгги учинчи том 1931—1937 йилларни ўз ичига олади. Бу йиллар эса Ўзбекистонда социализм қурилиши йўлида бири-биридан улкан тарихий ишлар амалга оширилган йиллар бўлди. Ўша даврда Файзулла Хўжаев Ўзбекистон ССР ҳукуматининг бошлиғи сифатида республика саноати тараққиёти масалалари билан фаол шуғулланди. У капитал қурилишга маблағларнинг сарфланишини айниқса қаттиқ назорат қилиб борди, қурилишларнинг зарур материаллар билан таъминланиши тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилди.

Биринчи беш йиллик план муваффақиятли бажарилганлиги туфайли Ўзбекистонда социализмнинг иқтисодий негизи яратилди. Республиканинг ўз ишчилар синфи, меҳнаткаш зиёлилари вужудга келди. Қишлоқда колхоз тузуми ғалаба қозонди. Партия ва ҳукуматнинг бутун куч-ғайрати ўлкамиз шаҳарларида ҳам, қишлоқларида ҳам социалистик қайта ўзгаришлар суръатини янада тезлаштиришга қаратилди.

Асарда Файзулла Хўжаевнинг Ўзбекистонда социализм ғалабасини умумлаштиришга бағишланган ва ўқувчиларга илк бор тақдим этилган кўпгина мақола ва нутқлари берилган. «Ўзбекистон юксалишда» (1935 йил), «Ўзбекистонни Шарқда намунали республикага айлантирамиз» (1936 йил), «СССР Конституциясининг лойиҳаси тўғрисида» (1936 йил), «Капитализмнинг ўқубатли босқичини четлаб ўтиб, Ленин йўлидан» (1937 йил) сингари ва бошқа мақолалар шулар жумласидандир.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқнинг янги жамият барпо этиш йўлидаги битмас-туганмас жасорати булоғи бошида турганлиги асарда яққол акс этган.

М. ЖАЛОЛОВ.

* Файзулла Хўжаев. Танланган асарлар, III том, Тошкент. 1973 йил (рус тилида).

МУСОБАҚАДОШЛАР МАСЛАҲАТИГА АМАЛ ҚИЛАЙЛИК

АВГУСТ—ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

М. ЗОИРОВ,

Тожикистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Тожикистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири

Бу йил дала ишларининг долзарб пайтида қардош Ўзбекистон ва Туркманистоннинг ўзаро текшириш бригадалари республикамизга келишди. Улар ўзларининг тажрибаларини айтиб бердилар, камчиликларимизни йўқотишга, экинларни парвариш қилишни яхшироқ ташкил этишимизга кўмаклашдилар. Қардош республикалар социалистик мусобақаларининг кучи мана шунинг ўзида ҳам яққол кўриниб турибди. Бузилмас дўстлик ва ўзаро кўмаклашиш руҳи билан суғорилган бу социалистик мусобақа Тожикистон далалари ва фермалари меҳнатчиларининг ўз ваъдаларини бажаришларига ва жонбозлик билан ишлашларига катта ёрдам бермоқда.

Бизнинг делегациямиз Фарғона, Наманган, Қашқадарё ва Сурхондарё областларининг колхозлари ва совхозларини бориб кўрди. Шу областларнинг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари КПСС XXIV съездининг ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII пленуми қарорларини амалга ошира бориб Ўзбекистон партия ташкилотининг раҳбарлигида катта муваффақиятларга эришганликларини кўрдик.

Республикада деҳқончилик маданиятини юксалтириш йўлида катта тадбирлар амалга оширилаётганлиги, пахта-беда алмашлаб экиш жорий қилинаётганлиги, ғўзанинг янги навлари ҳамда ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари агротехникасининг прогрессив усуллари амалга оширилаётганлиги яққол кўзга ташланиб турибди. Масалан, Наманган областида 542 массивдан 481 тасида, яъни 132 минг гектар ерда пахта-беда алмашлаб экиш ўзлаштирилган. Вилт билан кураш борасида катта ишлар қилинган. Минерал ва маҳаллий ўғитлардан, гербицидлардан фойдаланиш яхшиланган.

Кадрлар ўсиб етишганлиги қардош Ўзбекистоннинг катта бойлигидир. Биз ишлаб чиқаришнинг талантли ташкилотчилари, қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаб турган мутахассислар билан танишдик. Биз бунга мисол қилиб Поп районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Аҳмаджон Одиловни кўрсатишимиз мумкин. У давлат миқёсида ўйлайдиган, колхозчиларни моҳирлик билан тарбиялаётган серғайрат киши, жуда яхши ташкилотчи эканлигини кўрдик. Бу хўжаликда ҳар йили гектар бошига 40 центнердан ошириб пахта олинмоқда, ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқлари тез ривожланмоқда. Колхозда 16 та комплекс механизациялашган бригада ишлаб турибди. Шуларнинг 11 тасига хотин-қизлар бошчилик қилмоқда. Уларнинг кўпчилиги гектар бошига 50-60 центнерга етказиб пахта етиштирмоқда. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети маъқуллаган социал ривожланиш плани колхозда муваффақиятли бажарилмоқда.

Сурхондарё областининг Шеробод районидаги «Дўстлик» совхозининг директори, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратов, шу областнинг Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Омонов ва бошқа кўпгина ташкилотчиларнинг номлари Ўзбекистон доирасидан ташқарида ҳам кўпчиликка маълум.

Биз бориб кўрган областларнинг меҳнатчилари ўзларининг илгари олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб Ватанга жами 1 миллион 850 минг тонна пахта сотишга қарор қилишди. Пахта далаларида ҳозирги кунда меҳнат ғайрати жуда қизиб кетганлиги бу юксак мажбуриятлар муваффақиятли бажарилишидан далолат бериб турибди.

Бу йилги августнинг об-ҳаво шароити қўшимча ҳосил йиғиш учун катта имкониятлар очиб бермоқда. Деҳқонлар бу ойнинг ҳар бир ғанимат кунидан фойдаланмоқдалар.

Ғўза тупларида кўсаклар кўпаяётганлиги катта ҳосил олиш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Ҳозир кўплаб майдонлардаги ҳар бир туп ғўзада 5-7 ва ундан ҳам кўпроқ кўсак бор. Агар августда ҳам яхши ишланса кўсаклар сонини 2-3 баравар кўпайтириш мумкин. Биз ҳамма жойда ғўза тупларининг қалинлиги кўнгилдагидек эканлигини, кўсакларнинг етилиши бултурги йилларнинг шу давридагига қараганда 7-10 кун илдам бораётганлигини кўриб турибмиз. Биринчи сорт пахтани кўп олиш имконияти бор. Шу туфайли колхозлар ва совхозлар экономикаси анча мустаҳкамланади.

Наманган областининг Поп, Учқўрғон районларида, Фарғона областининг Ўзбекистон ва Бағдод районларида, Сурхондарё областининг Жарқўрғон, Денов районларида, Қашқадарё областининг Ульянов ва Шаҳрисабз районларида кўпчилик хўжаликларнинг далаларидаги ғўзанинг ривожи яхши. Бу районлар пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашни кучайтириб юбордилар.

Пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олиш учун курашда ташаббускорлик билан фойдали иш қилинаётганлигини ҳар бир қадамда учратдик. Кўпгина хўжаликларда тракторчиларнинг иш нормалари қайта кўриб чиқилган, зарбдор иш учун қўшимча ҳақ тўлаш жорий қилинган. Қашқадарё область партия комитети билан область ижроия комитети кўпгина илғор механизаторларга ва сувчиларга Фахрий ёрлиқлар топширди. Колхозлар ва совхозлар экинларни парвариш қилишда яхши иш кўрсатганларни мукофотламоқдалар.

Республикада ёш маккажўхорикорлар мусобақаси жуда қизиб кетганлигини кўрдик. Улар 60 центнердан дон олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ёш маккажўхорикорларнинг республика слёти қатнашчиларига Л. И. Брежнев юборган табрик уларни меҳнатда янги шижоатлар кўрсатишга руҳлантириб юборди.

Биз ўзимиз бўлган областларнинг ҳаммасида жамоат чорвачилигини юксалтириш ва ем-хашак базасини мустаҳкамлаш борасида анча ишлар қилинганлигини кўрдик. Охунбобоев, Фарғона, Тошлоқ, Задарё, Жарқўрғон ва бошқа районларда силос бостириш ва дон олиш учун маккажўхорини яхши ўстириш мақсадида тер тўкиб меҳнат қилинганлиги сезилиб турибди. Тошлоқ районининг «Оқ олтин» колхозида маккажўхорини кунгабоқар билан қўшиб силос бостириш яхши ташкил этилган.

Пахта учун курашда август ҳал қилувчи ой. Бироқ баъзи районларда биз текшириб чиққан хўжаликлар ва бригадаларда иш сусайиб қолганлигини, айниқса уюшқоқлик ва интизом пасайиб кетганлигини кўрдик. Аввало экинларни парвариш қилиш суръати пасайган, далаларда ғўзаларнинг аҳволи ишлов беришни давом эттиришни талаб қилаётган бўлса ҳам, аммо ишлаб турган тракторлар анча кам. Биз Фарғона областидаги Қува, Тошлоқ районларининг, Наманган областидаги Уйчи ва Задарё районларининг, Сурхондарё областидаги Гагарин районининг, Қашқадарё областидаги Чироқчи районининг бир қанча хўжаликлари ва бир мунча жойларида шундай фактларга дуч келдик.

Ўзбекистонда бу йил ҳаво иссиқ келган шароитда ғўзаларни қондириб суғориш катта аҳамиятга эга. Аммо Фарғона областининг Қува районидаги «Социализм» колхозида, Охунбобоев районидаги Ленин номли колхозда, Яккабоғ районидаги «Ленин учқуни» колхозида, Қашқадарё областининг Чироқчи районидаги «Қизил юлдуз» ва «Партия XXIV съезди» колхозларида, Наманган областининг Чуст районидаги «Ленинград» колхозида ғўзаларнинг қовжираб қолганлигини ёки қуллатиб суғорилганлигини кўрсатувчи фактларга дуч келдик. Ғўзани суғоришдаги бу камчиликлар ҳосилнинг анча қисмини нобуд қилишга олиб келиши мумкин.

Ғўзани ўз вақтида ва сифатли чеканка қилиш ҳосилни йиғишни ва етилтиришни таъминлашнинг муҳим омили ҳисобланади. Биз бўлган областларда бу иш анчагина майдонларда чеканка машиналари ёрдамида ўтказилганлигини кўрдик. Аммо шуни айтиб ўтиш керакки, чеканка қилиш муддати ўтиб кетган бўлса ҳам, айрим хўжаликларда бу иш ҳали ниҳоясига етказилгани йўқ.

Ҳамма жойда пахта майдонлари яхши ишланганлигини ва бегона ўтлардан топ-тоза қилиб қўйилганлигини кўриб қувондик. Бу юксак деҳқончилик маданияти жуда катта меҳнат самараси эканлигидан далолат бериб турибди. Шу билан бирга биз ўт босган пайкалларни, жумладан, Сурхондарё областининг «Советобод» совхозида, Қашқадарё областининг Чироқчи районидаги «Москва», Қарши районидаги «Москва» колхозларида, Наманган областининг Чуст районидаги «Правда» колхозида ва бошқа бир қанча хўжаликларда учратдик.

Ҳаммага маълумки, терилган пахтанинг сифати далаларнинг тоза бўлишига кўп жиҳатдан боғлиқ. Пахта териш машиналари ишлайдиган далаларга айниқса кўпроқ эътибор бериш керак.

Ҳар йил колхоз ва совхозларда зараркунанда ҳашаротлар билан курашиш борасида катта ишлар қилишга тўғри келади. Биз бориб кўрган областлар, районлар ва хўжаликларда бу йил зараркунанда ҳашаротлар тарқалишига йўл қўймаслик учун кенг равишда профилактика чоралари кўрилган. Ҳамма жойда ўсимликларни ҳимоя қилувчи махсус отрядлар тузилган. Бироқ химизаторлар ишидаги бу яхши жиҳатлар хотиржамлик туғдирмаслиги зарур. Зараркунанда ҳашаротлар билан курашишга мутахассислар, хўжалик раҳбарларининг эътиборини кучайтириш, етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш учун барча самарали чораларни ўз вақтида кўриш керак.

Пахтани ўз вақтида ва нобуд қилмай териб олиш ҳаракатини ҳозирданоқ бошлаб юбориш керак. Катта-катта майдонлардаги пахта ҳосилини машиналар ёрдамида териб олиш планлаштириб қўйилган. Шу сабабли пахта териш техникасининг ҳаммасини ремонтдан чиқаришни тезлаштириш лозим. Фарғона областида техниканинг атиги 71 проценти, Наманган областида 75 проценти, Қашқадарё областида 77 проценти, Сурхондарё областида 73 проценти тахт қилиб қўйилганлигини кўрдик. Бу областлардаги 7760 та терим машинасининг ҳаммаси пахта терими бошлангунча ишлаш учун тўла-тўкис тахт қилиб қўйилиши шарт.

Кўпгина хўжаликлар жамоат чорвачилигини ривожлантиришда ва мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришда, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш тараддудини кўришда яхши натижаларга эришганликларини айтиб ўтиш керак. Наманган областининг кўпгина колхозлари ва совхозларида бу йўлда катта ишлар қилинмоқда. Фарғона областининг Тошлоқ районидаги «Оқ олтин» колхозида чорвачилик фермаси бизга жуда ёқди. Бу фермада ҳар бир сигирдан етти ой ичида 2136 литрга етказиб сут соғиб олинган. Фермадаги ишларнинг ҳаммаси механизациялаштирилган, чорвадорларга яхши маиший шароит яратиб берилган. Бундай хўжаликлар ҳамма областларда бор.

Жамоат чорвачилигининг маҳсулдорлигини янада кўпайтириш ва мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш борасида чорвадорлар олдида катта вазифалар турибди. Колхозлар ва совхозлар фермаларининг ходимлари билан батафсил фикрлашиб, биз бу вазифалар қандай бажарилаётганлигини билиб олдик.

Бригадамиз ишларининг якунлари хўжалик раҳбарларининг, мутахассисларнинг ва бригадирларнинг иштироки билан район ва область партия комитетлари бюроларининг кенгайтирилган мажлисларида муҳокама қилинди. Партия, совет, хўжалик органларининг, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари бизнинг мулоҳазаларимизга астойдил қулоқ солиб, кўрсатилиб ўтилган камчиликларни тугатиш учун дарҳол тегишли чоралар кўрдилар. Бунинг учун биз улардан жуда миннатдормиз.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қишлоқ хўжалик бўлимлари, Қишлоқ хўжалик министрлиги, Тайёрлаш министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, республика «Узсельхозтехника» бирлашмаси, ўрмон хўжалиги ходимлари, республикадаги бошқа идораларнинг вакиллари ўзаро текшириш бригадасининг самарали ишлашига актив ёрдамлашганликлари учун улардан ғоят миннатдормиз. Областлар, районлар ва хўжаликларга бориб дала меҳнатчиларининг ишлари билан танишиш натижасида биз катта тажриба орттирдик, социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига бизда катта ишонч туғилди.

ҚУДРАТИМИЗ— ДЎСТЛИКДА

А. АСЛОНОВ,

Туркманистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, «Туркменсельхозтехника» бирлашмасининг раиси

Туркманистон ва Ўзбекистон меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида олган барча мажбуриятларини бажармоқ учун заводлар ва фабрикаларда, қурилишларда колхоз ва совхоз далаларида, чорвачилик фермаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бизнинг ўзаро текшириш бригадамиз Ўзбекистонга келганлиги ва бунга жавобан ўзбек пахтакорларининг яқинда Туркманистонга бориши фақат хўжалик маслаҳатларини кўзловчи тадбир бўлиб қолмай, шу билан бирга сиёсий тадбир ҳамдир. Ўзаро текшириш бригадаларни бир-биримизнинг республикамизга юбориб туришимиз халқларимизнинг экономикасини, маданиятини яшнатишга ёрдам беради, уларнинг дўстлигини мустаҳкамлайди. Биз бир-биримиздан ўрганамиз, бир-биримизнинг тажрибамиздан фойдаланамиз ва камчиликларни тугатишга ўртоқларча ёрдамлашамиз.

Туркманистоннинг ўзаро текшириш бригадаси Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Самарқанд областларининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари олинган социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганликлари билан бир ҳафта танишиб чиқди.

Бригада аъзолари ҳамма районларда, колхозларда ва совхозларда бўлишди, ғўзанинг ўсиши билан ва чорвачилик комплекслари қандай қурилаётганлиги билан танишиб чиқишди, бир қанча фермаларга боришди, пичан уни ва омухта озуқалар тайёрлаётган озуқа цехлари қандай ишлаётганлигини кўздан кечиришди, «Узсельхозтехника» бирлашмасининг бир қанча корхоналарини бориб кўришди. Биз колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, бригадирлар, фермаларнинг мудирлари, мутахассислар, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари билан учрашдик.

Илғор хўжаликлар ва районларнинг иши билан танишиб чиқиб, жуда мамнун бўлдик. Беруний, Тўрткўл, Янгиариқ, Гурлан, Ромитан, Шофиркон, Пахтачи ва Пастдарғом районларидаги хўжаликларнинг кўпчилигида ғўза яхши ривожланаётганлиги бизга айниқса ёқди.

Тўрткўл районидаги Горький номли, Беруний районидаги Оржоникидзе номли, Боғот районидаги Наримонов номли, Пахтачи районидаги Охунбобоев номли, Пастдарғом районидаги Карл Маркс номли колхозларда, «Ромитан» ва «Нарпай» совхозларида ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари яхши парвариш қилинаётганлигини кўриб хурсанд бўлдик. Самарқанд областида, айниқса Бухоро областида чорвачилик комплекслари қуриш кенг авж олдирилганлиги бизда айниқса яхши таассурот қолдирди. Кўрганларимизнинг ҳаммаси биз учун ҳам яхши ўрнак бўлади.

Шуни айтиб ўтиш керакки, бизнинг бригадамиз борган Ўзбекистон районларидаги пахтакорлар жуда яхши ишлаганликлари кўриниб турибди. Ҳамма далаларда ҳам ғўза яхши авж оляпти десa бўлади. Далаларда бегона ўт кўринмайди. Ғўза тупларининг қалинлиги кўнгилдагидек. Ҳар туп ғўзада беш-олтита, илғор бригадаларда эса саккиз-ўнта ва ундан ҳам кўпроқ бўлиқ кўсак кўрдик. Ҳосил тўплаш ҳамма жойда тезлаштирилмоқда.

Республикангизда хлорелла ўстириш яхши йўлга қўйилганлигини кўрдик. Бу тажрибани кенг ёйиш ва пропаганда қилиш керак. Чунончи, Гурлан районидаги Куйбишев номли колхоз хлорелла ўстирадиган цех қуриб бу оқсил моддага бой озуқа билан фақат ўз хўжалигининг чорваларинигина таъминлаб қолмай, қўшни тўрт колхозга ҳам хлорелла сотмоқда. Хоразм областида ҳаммаси бўлиб бешта мана шундай цех ишлаб турибди.

Бригадамиз аъзоларини фақат хўжалик ишларигина эмас, шу билан бирга қишлоқ меҳнатчиларининг маданияти ва турмуши ҳам қизиқтирди. Хоразм областининг Боғот районидаги Наримонов номли колхозда жуда яхши маданият саройи қурилганлигини кўрдик. Шу саройдаги музейда революциядан олдинги даврда деҳқонларнинг турмуши қандай бўлганлигини ва ҳозирги вақтда колхоз нималарга эришганлигини яққол кўриш мумкин. Бу музейнинг ёш авлод учун тарбиявий аҳамияти катта. Колхозда ҳашаматли Бахт уйи қурилган. Маданий-маиший ва уй-жой бинолари ҳам кўп қурилмоқда. Тўрткўл районидаги Максим Горький номли колхоз посёлкаси бизга жуда манзур бўлди.

Бизни хурсанд қилган бир нарсани айтиб ўтмоқчиман, ўзаро текшириш бригадалари ишлаб турган вақтда кўпгина илғор хўжаликларнинг коллективлари ўзларининг социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар, ғўзалар яхши ўсаётганлиги тағин ҳам кўпроқ ҳосил олишга имкон беради дейишди.

Биз бориб кўрган колхозларда ва совхозларда ибратли яхши ишлар, ажойиб муваффақиятлар кўп. Лекин биз танти дўстлар ва яхши қўшнилар бўлганимиз учун ҳам ўзимиз бориб кўрган хўжаликлардаги яхши ва ижобий ишлар, тажрибалар билан бир қаторда уларда кўрган камчиликларни ҳам айтиб ўтишимиз керак.

Делегациямиз аъзолари мажмағил ва нимжон бўлиб қолган ғўзаларни ҳам кўрди. Бу ғўзалар тузук парвариш қилинмаётганга ўхшайди. Бундай далаларда тракторлар ва колхозчилар камроқ ишлаяпти. Ғўзани маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириш ишлари етарли даражада эмас. Бир қанча хўжаликларда ғўзаларни бостириб суғоришга ёки қовжиратиб юборишга, қатор ораларининг сифатсиз ишланишига йўл қўйилган. Баъзи жойларда қатор ораларга ишлов беришни асоссиз равишда тўхтатиб қўйиш майллари борлиги ҳам кўриниб турибди. Биз Когон районининг «Когон» ва «Бухоро» совхозларида, Булунғур районидаги Ленин номли, Қўшкўпир районидаги Калинин номли ва Чапаев номли колхозларда мана шундай фактлар содир бўлаётганлигини кўрдик.

Бу йил ғўза асосан бултурги йиллардагига нисбатан илдамроқ ўсмоқда. Шу сабабли чеканкани кечиктириш учун ҳеч қандай асос йўқ, деб ўйлаймиз. Маълумки, бу муҳим агротехника тадбири кўсакнинг тез ўсиб тез очилишига ёрдам беради. Бироқ умуман Қорақалпоғистон АССРда ва Хоразм областида ғўзаларни чеканка қилиш жуда суст бормоқда. Бухоро ва Самарқанд областларининг баъзи хўжаликларида ҳам чеканка мана шундай суст бораётганлигини кўрдик. Чеканка қиладиган машиналардан етарли фойдаланилмаётганлиги ҳам бу ишлар суръати пасайиб кетганлигига бир мунча сабаб бўлмоқда.

Ем-хашак базаси чорвачиликни ривожлантириш негизи бўлганлиги сабабли бу йўлда ҳам катта ишлар қилинаётганлигини кўрдик. Хўжаликларнинг кўпчилигида беда, маккажўхори ва бошқа озуқа экинлари яхши ўсмоқда. Илғор хўжаликлар беда ҳосилини уч марта, баъзилари тўрт марта ҳам ўриб олишди. Ўрилган беда дарров сенаж қилинмоқда.

Пахтани йиғиб териб олишга техника ҳамма жойда тахт қилиб қўйилмаганлигини кўрсатиб ўтиш керак. Аммо бу йил кўсак тез етилиб пахтанинг тез очилиши турган гап.

Бизни хурсанд қилган нарса шу бўлдики, жойларда топилган камчиликлар ва нуқсонларни кузатиш учун дарҳол амалий чоралар кўрилди.

Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг ишлари тўғрисида ҳам қисқача айтиб ўтмоқчимиз. Кейинги йилларда республикамизда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни ва сотишни кўпайтириш борасида катта ўзгаришлар содир бўлди. Колхозлар ва совхозлар 1972 йилда давлатга пахта, дон, пилла, сабзавот, полиз маҳсулотлари, гўшт, сут, тухум ва қоракўл сотиш планларини ошириб бажарди.

Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнатчилари 1973 йил учун тағин ҳам каттароқ мажбуриятлар олишди. Улар давлатга камида 930 минг тонна пахта, 145 минг тонна сабзавот, 115 минг тонна полиз маҳсулоти, 40 минг тонна дон, 48 минг тонна гўшт, 92 минг тонна сут, 80 миллион дона тухум, 13,3 минг тонна жун, 800 мингта қоракўл тери, 3250 тонна пилла сотишга қарор қилишди.

Бу социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилмоқда. Пилла, дон (шолидан ташқари) сотиш йиллик планларини ошиғи билан бажариб қўйдик. Давлатга гўшт, сут, тухум, жун сотиш ярим йиллик топшириқлари бажарилди. Сабзавот ва полиз маҳсулотлари тайёрлаш муваффақиятли бормоқда.

Республика пахтакорлари тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳосил йиғиш қизғин бормоқда. Ғўзаларнинг ҳозирги ривожи бу йил республика 1 миллион тоннага яқин пахта етиштиради, деб умид қилиш учун асос бўла олади. 1974 йилда эса Туркманистон мамлакатга 1 миллион тонна пахта беради, деб азми қарор қилиб қўйганмиз.

Туркманистон пахтачилигини юксалтиришга қардош ўзбек халқи катта ёрдам берди. Ўзбекистон Туркманистон қишлоқ хўжалигига тракторлар, пахта териш ва қишлоқ хўжалик машиналари, транспорт, минерал ўғитлар ва бошқа моддий техника воситалари юбориб турибди. Ўзбекистон олимлари, пахтакорлари, механизаторлари ҳар доим ўз тажрибаларини ўргатиб фан, техника муваффақиятларини ва амалий ютуқларини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилишга ёрдамлашмоқдалар.

Туркманистон меҳнаткашлари ҳам мана шу қардошлик ёрдами учун сидқидилдан катта ташаккур ва миннатдорчилик изҳор қилмоқдалар.

ҚАРДОШЛИК УДУМИ

С. АЗИЗОВ,

Озарбайжон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Озарбайжон ССР совхозлар министри

Бизнинг Озарбайжонда Ўзбекистонни ҳақли равишда мамлакатнинг пахтачилик академияси деб атайдилар. Қардош Ўзбекистон пахтакорлари билан мусобақалашиш — катта шарафгина эмас, юксак масъулият ҳамдир. Озарбайжон колхозчилари ва совхозларининг ишчилари бу мусобақада яхши натижаларга эришдилар. Ўтган йилги меҳнат мусобақаси якунларига мувофиқ Озарбайжон учинчи марта СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Беш йилликнинг ҳозирги ҳал қилувчи йилида давлатга чорвачилик маҳсулотларини сотиш биринчи ярим йиллик топшириқлари анча ошириб бажарилди. Озарбайжон ғаллакорлари СССРда биринчи бўлиб давлатга дон сотиш 1973 йилги планини бажардилар. Давлатга бултургидан анча кўп пилла топширилди. Жамоат фондига 221 минг тоннадан кўпроқ маҳсулот жўнатиб, йиллик топшириқни 120 процентдан зиёд бажарган сабзавоткорлар муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар.

Қардош Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам давлатга дон ва пилла сотиш йиллик планларини муваффақиятли бажарганликларига, давлатга чорвачилик маҳсулотлари топшириш ярим йиллик топшириқларини анча ошириб бажарганликларига хурсандмиз. Бизнинг пахтакорларимиз Ватанга ўтган йилгидан кўпроқ пахта сотиш юзасидан юксак мажбурият қабул қилдилар, биз ўтган йили беш йиллик охирига белгиланган даражадан ортиқ миқдорда — 430 минг тоннадан кўпроқ пахта сотдик. Мусобақадош ўзбек дўстларимизнинг маслаҳатлари эришилган маррани мустаҳкамлашда бизга ёрдам беради. Чин қардошларимиз бўлган ўзбек пахтакорлари бизнинг муваффақиятларимизни таъкидлаш билангина кифояланиб қолмасдан, камчиликларимизни кўрсатиб беришди, маслаҳатлари ва амалий иш билан шу камчиликларни тугатишда ёрдам беришди. Катта ёрдам берганликлари, қимматли мулоҳазаларни айтганликлари учун Озарбайжон пахтакорлари ўзбек биродарларига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирадилар.

Энди гал бизга келди. Озарбайжон ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари группаларга бўлиниб, тўрт кун мобайнида Тошкент ва Сирдарё областларининг 128 та бригада ва звеносида, 64 та колхоз ва совхозида бўлдилар. Биз ғўзаларнинг ҳолати билан, чорвачиликдаги, ем-хашак тайёрлашдаги, қишлоқ қурилишидаги ишларнинг аҳволи билан танишдик. Қишлоқ районларидаги партия, совет, касаба союз ва комсомол иши, пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалалари билан қизиқдик.

Бўка, Оққўрғон, Янгийўл, Боёвут, Сирдарё, Дўстлик, Жиззах ва бошқа районлар пахтакорларининг меҳнат соҳасидаги куч-ғайратлари юксак баҳога сазовордир. Бу районлардаги илғор коллективларнинг пахтакорлари 50 центнерлик ҳосил олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар. Тошкент ва Сирдарё областларининг меҳнатчилари ғўзани бултургидан 7-8 кун тез ривожлантиришга эришдилар. Меҳнат юксак даражада ташкил этилганлиги, комплекс механизация ва химиялаш воситаларидан самарали фойдаланилганлиги, илғор фан ва тажриба ютуқлари қўлланилганлиги бунга ёрдам берди.

Ана шуларнинг ҳаммаси бизни қувонтиради, «Пахтачилик академиклари»нинг муваффақиятлари бизни фахрлантиради. Бироқ биз Тошкент ва Сирдарё областларининг бир қанча хўжаликларида бригадамиз аниқлаган камчиликларни ҳам айтмасдан ўта олмаймиз, ўзидан равшанки, ҳар қандай ишда ҳам хатога йўл қўйилиши мумкин, аммо бу хатоларни кўрсатиш ва уларни тузатишда ёрдамлашиш — дўстнинг бурчидир.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам ғўзани парвариш қилиш яхши йўлга қўйилган деб бўлмайди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Киев шаҳридаги тантанали мажлисда айтган сўзи ҳамманинг эсида бўлса керак. Ҳамма планларимизнинг бажарилиши пировард натижада одамларга боғлиқ эканлигини Леонид Ильич таъкидлаб ўтди. «Одамлар меҳнатга виждонан муносабатда бўлмасалар, кадрларнинг маҳорат ва онглилик даражаси юксак бўлмаса ижтимоий ишлаб чиқаришимизни олға силжитиб бўлмайди, жамиятимизни ривожлантириб бўлмайди». Ҳолбуки биз айрим жойларда яхши ривожланмаган, қовжираб қолган ғўзаларни кўрдик. Бундай далаларда техника оз, ишга яроқли кишиларнинг бир қисми далага чиқмаётир. Пискент районида, шунингдек Чиноз районининг «Октябрь 40 йиллиги» колхозида, Ўрта Чирчиқ районининг Свердлов номли колхозида, Ильич районининг Титов номли совхозида ва бошқа бир қанча хўжаликларда аҳвол айниқса ташвишли.

Ўзбекистонда жуда кўп уста сувчилар бор. Шунинг учун ҳам биз ғўзани қуллатиб суғориш фактларини кўрганимизда жуда хафа бўлдик. Бошқа жойларда сув етарли бўлса ҳам ғўза чанқатиб қўйилган, натижада ҳосил тугунчалари тўкилиб, ғўза ривожланишдан тўхтаб қолган.

Тошкент ва Сирдарё областларининг айрим хўжаликларида культивация сифати унчалик яхши эмас, масалан Дўстлик районининг «Комсомол» совхозида чопиқ агрегатларидан иш органлари тўла комплекс бўлмаган ҳолда фойдаланилмоқда. 1-«Пискент» ва 2-«Пискент» совхозларида тупроқни юмшатиш кенглиги ва чуқурлиги агротехника талабларига мос келмайди.

Сирдарё областининг Мирзачўл райони, Тошкент областининг Янгийўл районидаги бир қанча хўжаликларда ғўзанинг асосий шоҳлари ҳам, ён шоҳлари ҳам кечикиб чеканка қилинаётганлиги шунингдек ана шу муҳим агротехника усули сифатсиз бажарилаётганлиги кишини ташвишлантиради. Чеканка машиналаридан дуруст фойдаланилмаётир.

Сирдарё областининг Дўстлик, Ильич районларидаги, Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ районидаги айрим хўжаликларда ғўзалар пахта қурти, вилт ва ўргимчаккана билан зарарланган.

Бригадамиз даланинг ўзидаги амалий бахсларда қатнашди. Ғўзани бундан буён парвариш қилиш, йўл қўйилган нуқсонларни тузатиш тадбирлари ўзбек пахтакорлари билан бирга муҳокама қилинди. Биз қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг, колхозлар ва совхозлар, районлар ва областлар раҳбарларининг эътиборини чеканка асоссиз равишда чўзиб юборилганлиги, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш бўшаштириб юборилганлиги, сувчилар ва чопиқ агрегатларининг иши қониқарсиз контроль қилинаётганлиги фактларига қаратдик. Шунинг натижасида ғўзани қуллатиб суғориш ва қовжиратиб қўйиш, чуқур чопиқ қилмаслик, машиналарнинг иш органларини нотўғри жойлаштириш, ғўзаларнинг касалликка чалиниши ва зараркунанда босиши каби ҳолларга йўл қўйилган.

Биз хўжаликларнинг пахтани машинада теришга қандай тайёргарлик кўрганлигига алоҳида эътибор бердик. Бу ишда ҳам камчиликлар борлигини айтиб ўтмоқ керак. Чунончи, «Узсельхозтехника» маълумотларига қараганда, республикадаги мавжуд 27197 пахта териш машинасидан ҳозиргача атиги 20138 таси, ёки 74 проценти шай қилиб қўйилган. Тошкент областида 2889 машинадан 1770 таси, ёки 61,3 проценти ремонтдан чиқарилган. Бу эса бултургидан анча камдир. Сирдарё областидаги 5136 та машинадан 3911 таси теримга шай ҳолатга келтирилган. Механизаторларни тайёрлаш қониқарсиз олиб борилмоқда. Умуман республикада пландаги 4400 ўрнига атиги 2672 механизатор, шу жумладан бор-йўғи 177 аёл механизатор тайёрланган. Механизатор кадрлар малакасини оширишнинг аҳволи ҳам кўнгилдагидек эмас. Республикада планда белгиланганидан қарийб уч баравар кам, яъни 3435 киши ўқитилган.

Бир қанча районларда пахта териш, кўсак узиш машиналари, тўкилган пахтани териб оладиган механизмлар, кўсак чувиш машиналари, пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун ишлатиладиган прицеплар ва терим даврида керак бўладиган техника яхши ремонт қилинмаётир.

Ўзаро текшириш даврининг ўзидаёқ кўрсатилган камчиликларни тугатишга киришган хўжаликлар, районлар ва областлар раҳбарларининг ишини муносиб баҳоламоқ керак. Масалан, Тошкент ва Сирдарё область партия комитетларининг, бир қанча район партия комитетларининг кенгайтирилган бюро мажлисларида биз жойлардаги ишларнинг аҳволи тўғрисида маълумот берган пайтимиздаёқ махсус тадбирлар ишлаб чиқилди. Чунончи, Сирдарё область партия комитетининг кенгайтирилган бюросидан кейин областнинг 150 дан ортиқ партия активи ва қишлоқ хўжалик мутахассислари амалий ёрдам бериш учун колхоз ва совхозларга жўнаб кетдилар. Тошкент областида ҳам бизнинг танқидимизга ана шундай амалий иш билан жавоб берилди.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари чорвачилик ва ем-хашак етиштириш масалаларига катта эътибор бердилар. «Малик» совхозида ишлаб чиқариш кўрсаткичлари рекорд даражага яқинлашиб қолганлиги бизга жуда маъқул бўлди. Бу илғор хўжаликнинг тажрибаси бизнинг хўжаликларимиз учун ҳам жуда ибратли бўлади. Биз ем-хашак етиштириш масалаларини — майдонларнинг ҳажми, хашаки экинларнинг ҳосилдорлиги, ҳосилни йиғиштириб олишни механизациялаш сингари масалаларни ғоят қизиқиб ўргандик. Биз кўздан кечирган хўжаликларда мустаҳкам ем-хашак базасини яратишга, маккажўхори ва бедадан мўл ҳосил олишга астойдил киришилганлигини мамнуният билан таъкидлаймиз.

Ҳамма жойдаги маккажўхорининг аҳволи яхши эканлигини, хўжаликлар бу экиндан мўл ҳосил етиштириб олаётганликларини айтиб ўтмоқ керак. «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси катта ёрдам бермоқда. Унинг ҳузурида маккажўхорини ўриб берадиган 93 та механизациялашган отряд тузилган. Бу фойдали ташаббус янада кенг қулоч ёйишига умид қиламиз.

Хуллас, биз колхоз ва совхозлардаги аҳвол билан танишиб, деҳқонлар ва чорвадорлар билан суҳбатлашиб, шундай хулосага келдик: Тошкент ва Сирдарё областларининг, умуман бутун республиканинг хўжаликларида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг бой резервлари бор. Бироқ, бу резервлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилмаётир. Ваҳолонки, Киевдаги тантанали мажлисда ўртоқ Л. И. Брежнев умумдавлат миқёсида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун партия билан ҳукумат сарфлаётган куч-ғайратлар буюк иш эканлигини таъкидлади. «Бироқ, деб таъкидлади сўнгра Леонид Ильич, бу нарса республика, область, районнинг ички ресурсларини тобора активроқ аниқлаш ва сафарбар этиш зарурлигига ҳалал бермаслиги керак».

Дарҳақиқат, азиз ўртоқлар, бизнинг республикамизда ҳам, Ўзбекистонда ҳам катта-катта резервлар бор. Шу резервларни ҳаракатга келтириш, жамиятга хизмат қилдириш — бизнинг партия ва мамлакат олдидаги ҳозирги бурчимиздир.

Ҳамма жойда — пахтазорларда ҳам ва чорвачилик фермаларида ҳам, ремонт устахоналари ва дала шийпонларида ҳам биз, Озарбайжон вакилларини бениҳоя зўр самимият ва хурсандчилик билан кутиб олишди. Ўзаро текшириш бригадасининг самарали ишлари учун ҳамма шароит яратиб берилди. Ўзбек дўстларимиз ўзларининг бой тажрибаларини саховатлик билан баҳам кўрдилар, ўз маҳоратларининг сирларини қардошларча тушунтириб бердилар. Биз юртимизга қайтиб боргач Озарбайжон меҳнатчиларига буларнинг ҳаммасини, сизларнинг республикангизда кўрган ҳамма нарсаларимизни албатта гапириб берамиз, сизларнинг энг яхши ютуқларингизни бажону-дил жорий этамиз.

Советлар мамлакатида

УЛКАН ДАСТГОҲ

Минск шаҳридаги Октябрь революцияси номли завод томонидан ишлаб чиқилган биргина дастгоҳни келтириш учун 40 та темир йўл вагони зарур бўлди. Бу нодир агрегат 1620 миллиметрлик трубаларни тайёрлаш учун пўлат тахтачалар тайёрлаб беради.

Корхона бундай агрегатларни биринчи марта тайёрлаётгани йўқ. Лекин бу илгаридагиларга қараганда бошқачароқ. Агрегатнинг 160 та резеци силлиқлаш операциясини бир даврнинг ичида бажаради. 67 электр двигатели агрегатдаги узел ва механизмларни ҳаракатга келтиради.

ҒАЛЛАДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Қозоғистон ғаллакорлари шу кунларда шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар ғалладан юқори ҳосил етказиб, Ватан омборларини сифатли дон билан тўлдирмоқдалар. Толдиқўрғон областининг «Карачок» совхозида ҳам бу йил яхши ҳосил етиштирилди. Хўжаликнинг 10 минг гектардан ошиқ майдонидан 31 центнердан дон янчиб олинди. «Безостая-1» навли буғдой бу ерда айниқса катта ҳосил берди. Бу буғдойдан ўрта ҳисобда 36 центнердан ҳосил олинди. Совхознинг энг яхши ҳисобланган 500 гектарлик массивидан эса 38 центнердан хирмон кўтарилди.

Шу кунларда республиканинг шимолий қисмида айниқса ўрим-йиғим авж олмоқда. Бу ерга мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан комбайнчилар ғаллакорларга ёрдам бериш учун келдилар. Олмаотадан, Жамбулдан ва бошқа шаҳарлардан ҳам механизаторлар ғаллакорларга ёрдам бермоқдалар.

ХИМИКЛАР ЗАФАРИ

Туладан берилган хабарга қараганда, Шчекино химия комбинатида топшириққа қўшимча равишда яна 15 минг тонна ўғит ишлаб чиқарилган. Коллектив ўз устига олган социалистик мажбуриятни шараф билан адо этди — йиллик топшириқни муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлди.

Бундай катта зафарга химиклар иқтисодий тадқиқотларни амалга ошириш натижасида эришдилар. Ишлаб чиқариш процессларини модернизациялаш ва реконструкция қилиш ҳамда меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз ошириб бориш натижасида ана шундай ютуқларга эришилмоқда.

Шу кунларда химия комбинатининг ҳамма цех ва бўлимларида технология жараёнларини такомиллаштириш ҳамда уларни автоматлаштириш билан боғлиқ бўлган кенг программа амалга оширилмоқда. Аппаратчилар, машинистлар, электриклар ускуналардан унумли фойдаланиш учун ўзаро социалистик мусобақага қўшилишган.

Шчекино химиклари шу йилнинг охиригача пландан ташқари колхоз ва совхозларга яна 3 минг тоннадан ортиқ минерал ўғит юборишга қарор қилдилар.

СИФАТ БЕЛГИСИ

Чебоксари электро аппарат заводининг олтита маҳсулоти сифат белгиси билан тақдирланди. Булар автоматик регуляторлардир. Ярим ўтказгичларда ишловчи бундай регуляторлар мамлакатда биринчи марта ана шу корхонада серияли равишда чиқарила бошлади. Бу регуляторлар илгаригидагиларга қараганда ўзининг сифати ҳамда тезкор ишлаши билан, шунингдек электр қувватини кам сарфлаши билан ажралиб туради.

Чувашистоннинг саноат корхоналарида ишланаётган маҳсулотларнинг 40 дан ортиғи ҳозир сифат белгиси билан тамғаланган. Бу маҳсулотлар барча иттифоқдош республикаларга юборилмоқда. (ТАСС).

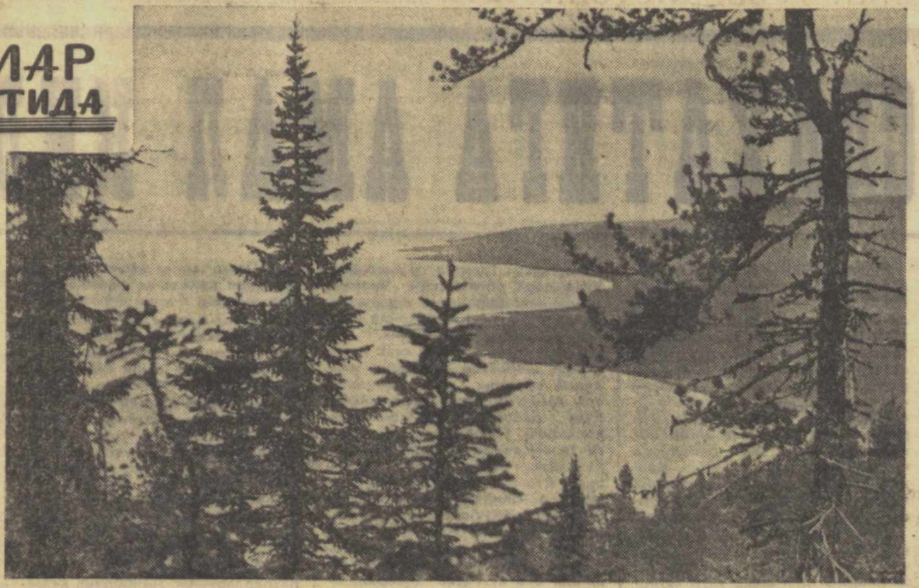

Байкал жаҳондаги энг чуқур кўллардан ҳисобланади. Унинг атрофини ўраб олган юксак тоғлар ва яшил тайга кўл атрофига тенгсиз гўзалликлар бағишлаган. Суратда: Байкал кўли бир қисмининг манзараси.

Э. Брюханенко фотоси, (ТАСС).

Одоб мавзуида

«ЮВИШ»НИ ЮВИБ ТАШЛАЙЛИК!

Шаҳар ресторанлар трестининг омбор мудири Раҳмат Ғаниев қора курсида ерга қараб ўтирибди. Зал тўла одам. Биринчи қаторда Раҳматнинг уч фарзанди билан хотини Кубаро ўтиришибди. Судья Нўъмон Раҳматовнинг боши қотган. Ичкилик оқибатида жиноятга қўл урилган, устига бир оила бузилиб кетяпти. Уч фарзанд тирик етим қоляпти...

Аслини олганда бу жиноий иш деб ном олган хатти-ҳаракатнинг асорати, Раҳмат янги костюм-шим олди. Улфатлари ҳазил-ҳузул билан айтган «ювиш» чинга айланди. Ўша куни Раҳмат уйига ярим кечада маст ҳолда келди. Ухлаб қолган хотинига «нега мени кутиб ўтирмадинг» деб дағдаға қилди. Ширин уйқудаги уч фарзанд шовқин-сурондан уйғониб дадаларининг важоҳатидан қўрқиб йиғлай бошлади. Қўни-қўшнилар чиқиб, жанжални тинчитишди.

«Ювиш» эртасига ҳам, индинига ҳам давом этди. Уйдаги машмаша ҳам авжга минди.

Раҳматнинг умр йўлдоши Кубаро «жонидан тўйди». Эри ишлайдиган Самарқанд шаҳар ресторанлар трести бошлиги номига шикоят ёзишга мажбур бўлди. Бу шикоят трестда муҳокама қилинди. Раҳмат кўпчилик олдида иккинчи марта ичмасликка ваъда берди. Унинг ваъдасига ҳамма ишонган эди. Афсуски, у муҳокамадан чиқибоқ, ичиб, уйига маст ҳолда келди-да, «арз қиладиган сенми?!» деб хотинига рўпарадаги челакни отди. Зарбдан хотини хушдан кетиб, йиқилди. Яна болалар чуғурлашиб қолишди. Қўшнилар ёрдамга ошиқишди...

«Лолазор» маҳалла комитети Раҳматнинг хулқ-атворини муҳокама қилди. У маҳалла аҳлига ичмасликка қатъий сўз берди, Кубародан узр сўради. Кўпчилик Раҳмат энди тавбасига таянгандир, ўз хулқини албатта тузатади, деб ўйлади. Бироқ ишонч узоққа бормади. Орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас «ювиш» баҳона ўрганиш бўлиб олган ичкилик яна хумори қилди. Арақ бора-бора Раҳматни уйи ва болаларидан бездирди, бегоналаштирди. Охири у ичиб келиб, уйига керосин сепиб, ўт ёқиб юборишга жазм қилди. Уй ичида эса уч фарзанди ва хотини ухлаб ётишарди. Чўнтагидан гугурт олиб энди ёқай деб турганида қўни-қўшнилар сезиб қолишди, ҳалокатнинг олди олинди. Лекин...

Самарқанд шаҳар Манғит кўчасининг 39-уйида рўй берган мана бу воқеага сиз нима дейсиз, азиз газетхон! Акбарали жўраси Исолиев билан биргаликда ўзига янги туфли харид қилди.

— Жуда антиқасини олибсизлар, буни «ювмасa бўлмайди, — деди Акбаралининг отаси Тўхтамурод амаки жилмайиб.

Кутилмаганда отанинг бу таклифидан ўғил оғайниси олдида уялиб қолмаслик учун югуриб бориб иккита яримталик олиб келди. Учовлон туфлини роса «ювиш»ди. Кейин гандираклаб шаҳар сайлига равона бўлишди.

— Чўлладим, — деди ота ўғлига суйкалиб.

— Бир мириям қолмади, ота жим бўлинг, — деди Акбарали қаршисидаги ўриндиққа ясланар экан.

— Пул топиш керак, топамиз ҳам, — деди ота алжираб. — Ановарда пул кўп, уччовимиз ёпишсак оламиз, тонг отгунча ичамиз. Сайр қилиб юрган кишиларга ишора қилди ота.

Самарқанд давлат университетининг доценти Семён Иосифович Роензон ва унинг меҳмони профессор Владимир Андреевич Никоновлар даб-дурустдан бўлган ҳужумдан ҳангу манг бўлиб қолишди.

Бу воқеа Тўхтамурод Ғаффоровнинг ўз фарзанди ва унинг жўраси кўз олдида юз тубан паст кашликка қўл урганининг «фойдаси эмасми». У ўғлини «ювиш» баҳона хатарли йўлга — ўғирликка, йўлтўсарликка бошлаганини билармикан? Ота ўғлининг юзига қора куя суртди. Ҳатто ўғлининг жўраси номини ҳам бадном қилди.

Тошкент—Термиз йўли чеккасига қурилган Омонкўтон қишлоғидаги ошхона. Кайфи тарақ Бердиқул официантка Зоя Ўлжабоевага хиралик қиляпти.

— Жонгинам, бир пастгина ёнимда ўтиринг, хурсандчилигимни наҳотки баҳам кўрмасангиз, ахир бугун «ювиш»... Ошхонада шовқин-сурон: Хўрандалардан Шоҳўжа ва Бахтиёр Луқмоновлар ҳамда район халқ маорифи бўлимининг бош бухгалтери Рамил Комиловлар Бердиқулни тартибга чақиришади. Лекин арақ Бердиқулни «шер» қилиб юборганди. «Сендақа химоячилардан ўргилдим» деб у йигитларни дўппослаб кетди. Бир ўзи уч йигитга бас келганини томоша қилиб турган ўқувчилари «Муаллимимиз зўр чиқди» деб қарсак чалиб юборишди.

Ургут районидаги 42-мактаб ўқитувчиси Б. Рўзибоевнинг бу «хурмача қилиқ»ларига мактаб маъмурияти ва район халқ маорифи бўлими лоқайд қараб келаётгани кишини ажаблантиради. Педагоглик номига доғ туширувчи бундай шахсларга таълим-тарбия манбаи бўлган мактабда ўрин йўқ.

Бухоро шаҳар Волгоград кўчаси, 26-уйда яшовчи Тош Файзуллаев, шаҳар пахта тозалаш заводининг ишчиси Жума Абдураҳмонов, Андижон шаҳар аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг сартароши Собир Раҳимов, шаҳар ун комбинатининг ишчиси Сағид Камолов ва бошқалар ёлғондан «ювиш» деса ростдан «бочкага шўнғийди»ган ишрат бандалари.

«Ювиш» арақхўрлар учун қўл келадиган бир баҳона бўлса, бошқаларни ичкилик кўчасига бошлайдиган ёмон тадбир. «Ювиш» айниқса ёшлар тарбиясига нотўғри таъсир этади. Шу туфайли ҳаёти издан чиққан, қурбон бўлган, ногирон бўлиб қолган ёшлар бор. «Ювиш» иллати ишларимизга тўғаноқ бўляпти. «Ювиш»ни ҳаётимиздан батамом ювиб ташлайлик.

О. ҚЎЧҚОРБЕКОВ.

ХАЛҚ УСТАЛАРИ

СЕРЖИЛО АЛЬБОМ

Уз санъати билан Шарқнинг Рафаэли деб танилган моҳир мўйқалам устаси Камолиддин Беҳзоднинг ҳозирги издошлари меҳнатидан ҳар ким баҳраманд. Улар бобокалонлари анъанасига содиқ ҳолда турли расмлар ва бежирим буюмларга ўзгача ранг, маъно беришяпти, мухлисларини завқлантиришмоқда.

Кўзни қамаштирувчи нақшин гуллар. Бундай асарлар санъатсеварларни ҳайратга солади. Кишини зимдан разм солишга чорловчи ўймакор эшиклар, катта-кичик қутилар, стол ва стуллар, ёғоргич буюмлари ҳам устанинг меҳри, бетиним изланишлари туфайли юзага келади. Шаҳарларимизга кўркамлик бахш этиб турган бинолар ёки саройларнинг пештоқларидаги нақшлар бугунги кунда амалий ва манзарали санъат буюмлари қатори кишиларга юксак эстетик завқ бағишлаётгани ҳам шундан.

Халқ усталари, ҳунармандлари, ўймакорлари ҳақида гап кетгудек бўлса, одамлар нозик нақш соҳибларидан саналувчи Ёқубжон Рауфов номини ҳурмат билан тилга оладилар. Узбекистон ССР халқ рассомининг қўлидан чиққан ва эъзозланиб қадрланаётган буюмларни кўз олдиларига келтирадилар.

Нақшкорлик Ёқубжон акага ота мерос. Кексаларнинг айтишича, ўз ўғлига устозлик қилган ота ҳам бир пайтлар Рауфкалон деб ном таратган экан. Қанчадан-қанча кўп қиррали хонтахталар, аёллар тақинчоқлари учун мўлжалланган ўймакор қутичалару турмуш учун керакли буюмларнинг яратилишида Ёқубжон акага ота сабоқлари қўл келди. Уста қўлида сайқал топган кўпгина буюмлар республикамиздан ташқарида, амалий санъат намунаси сифатида Москва ва Ленинград музейларида ҳам сақланмоқда.

Ёқубжон Рауфов ўзининг 75 баҳорини қаршилаш арафасида. У ўтган йиллар мобайнида неча марта республика, Бутуниттифоқ, ҳатто халқаро кўргазмаларда ўз буюмлари билан иштирок этган. Мухлислар унинг маҳоратига кўрик буюмларга Париж, Монреаль, Нью-Дели ва бошқа ерларда ҳайрат билан боқишгани, бур зумга олдидан кетолмай қолишганлигининг шоҳидимиз. Санъаткорнинг мўйқаламига мансуб ишларни Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги Узбекистон павильони безакларида, Бекободдаги металлурглар саройи биносига ишланган нақшларда, Алишер Навоий номидаги академик катта опера ва балет театри биноси деворидаги ганч ва ёғочга ишланган ўймакор гулларда, кўҳна Самарқанднинг қайта яшарган иморатларида кўриш мумкин.

Уз асарларини тўплашга аҳд қилган уста бу борадаги ишига якун ясади. У турли расм ва нақшларни безакли композициялар альбомига тўплади.

«Ёқубжон Рауфов» деб аталган мазкур альбомнинг кичик нусхаси Ғ. Ғулом номли бадиий адабиёт ва санъат нашриётида босмадан чиқарилмоқда. Альбом кишиларни устанинг самарали ижоди — амалий санъат асарлари билан яқиндан таништиради. Қўлига мўйқалам тутган ёшларга ажойиб қўлланма дегулик.

О. АПУХТИН,
санъатшунос.

ИЗЛАНИШ

Шеърларга обзор

Айтишларига қараганда буюк рус ёзувчиси Лев Толстой ҳузурига бир аёл ўғилчасини бошлаб кириб:

— Болам ўн тўрт ёшга кирди. Шеър ёзаверса бўладими? — деб сўрабди.

Лев Толстой мийиғида кулиб:
— Агар ёзолмай туролмаса ёзаверсин, — дебди.

Бу гапларда ҳикмат кўп. Бу ҳикматни диққат билан ўйлаб кўрган киши унинг маъносини чақиб олиши ва ўзига етарли хулосалар чиқариб олиши мумкин.

Бугунги кунда ёппасига ҳамма саводли. Китоб, газета-журналларни ўқийди, телевизор кўради, радио эшитади...

Йилдан-йилга турмушимиз фаровон бўлиб боряпти. Ҳар йили янги-янги гигант қурилишларга пойдевор қўйиляпти ёки унинг битгани ҳақида дарак берилаяпти. Фазокорлар одам ақли етмаган кенгликларга қадам қўймоқдалар. Буларнинг ҳаммаси замон кишисини ҳаяжонга солмай, ҳайратлантирмай қолмайди, албатта. Шундоқ экан ишчими, деҳқонми, хизматчими — ким бўлмасин, қўлига қалам олади. Уз ҳис-ҳаяжонини шеър қилиб қоғозга тўккиси келади. Чунки шеър, китоб бизда энг муқаддас нарса ҳисобланади.

Ҳозирги кунда редакцияларга келаётган хатлар оқими тўхтамайди. Бу хатларнинг барида ҳам ният яхши. Ажойиб, фаровон замонамиздан фахрланиш, уни ардоқлаш, унинг ёрқин келажаги йўлида янада меҳр-муҳаббат билан меҳнат қилиш...

Аммо қалам тутган ҳар бир қўл шеър ёзиб, шеър ёзганда ҳам маъқул эта оладиган шеър ёзиб бера олмаслиги табиий. Туйғулар, ҳаяжонлар, албатта, шеър мулки. Лекин бунинг учун шу туйғуларнинг бадиий ифодаси топилиши керак. Бунинг учун эса шеър ёзувчи кишин қобилиятли бўлиши шарт. Қобилият бўлса, у вақтда шу ҳаяжон, шу туйғуни ифодалаш, ифодалаганда ҳам ўзгаларга таъсир эта оладиган воситалар билан ифодалаш керак бўлади.

Шеърнинг қийинлиги шунда. Унда фикр ҳам, ифода ҳам гўзал бўлади. Яъни: «гўзал фикрнинг гўзал ифодаси шеърдир». Шу қонунга амал қилинса, бирмунча дуруст ютуқларга эришиш мумкин.

Баъзи шеърларга шу нуқтаи назардан ёндашадиган бўлсак, шеър ёзувчилар билиб ё билмай ўзларича фикр, ўзларича мушоҳада маҳсулларини, ўзларига хос бўёқларда айтаётганга ўхшаб кетадилар.

Масалан, Уш областининг Новқат районидан шеърлар юборган Муҳаббат Хайриддинованинг «Орзу» шеърини кўриб чиқайлик.

«Шеъриятда кўзин очмаган,
Мудраётган гўдакман ҳали»,

деб бошлаган шеърда яхши кайфият, яхши туйғу, орзу-истак йўлидаги интилишлар қаламга олинар экан, ҳавасқор шоира шеър сўнгида ёзади:

Аҳдим: яшаш, онга ҳамнафас,
Давримга хос орзу-ла тошиб,
Лекин давр чегарам эмас,
Олга кетгум асримдан ошиб.

Ана, орзуни қаранг. Жуда яхши орзу, унинг яхши ифодаси! Совет кишиси фақат бу кун учун яшаётгани йўқ, у буюк келажак қуриб беряпти. Узининг камтарона меҳнати билан ўша порлоқ келажакда, келажак билан бирга яшайди. Ана шу кўтаринки руҳ бу жажжи шеърда ўз ифодасини топган.

Бадиий жиҳатдан ҳам ушбу тўртлик анча мукаммал. «Онга ҳамнафас» яшаш аҳди бор. Лирик қаҳрамон ўсиб боради, ўз давридан узилиб қолмаган ҳолда «Олга кетгум асримдан ошиб» деб хитоб қилади. Кўрясизми, «он» ва «аср» ўлчовлари ёнма-ён келяпти. Мантиқан тўғри, изчил фикр юритиляпти.

Жуда етук бўлмаса ҳам, шунга ўхшаш бадиий ифодалар излашга ҳаракат Қашқадарёнинг Ғузор районида истиқомат қилувчи ҳаваскор шоир Ортиқ Жўраев шеърлада ҳам учрайди.

«Илдизлардек сон-саноқсиз
каналлар» ёки

Эндигина тетапоя бўлган укам
ҳам,
Уй олдига умид билан ниҳол
экади.

каби мисралар Қарши чўлларини обод этаётган лирик қаҳрамон тилидан дуруст жаранглайди. Бундай мисолларни яна келтирса бўлади.

Лекин хатларнинг аксариятида бундай ҳолни кўрмаймиз. Шеър ёзаман деб қўлига қалам олган ўртоқлар масъулиятни унутиб қўйиб, биринчи ҳаёлга келган гапни тўртликка солишга ҳаракат қилишади. Унда на бирор янги ташбеҳ, бирор янги гапни кўрмайсиз. Образли ифода эса умуман йўқ. Бундай шеърлар албатта ҳар қандай таъсир кўрсатиш кучидан маҳрумлиги ҳаммага аён.

Бундай «ижод» тоифасига Сирдарёнинг Ильич районидан Ф. Мавлоновнинг: «Жаҳон, бизга мунтазир», Андижон область Хўжаобод районидан К. Йўлдошевнинг «Нон азиз», Фарғона область Киров районидаги «Бешариқ» совхозидан Э. Қодировнинг «Ортидан термулиб кўзларим қолди» каби гарчи айрим яхши мисралари бўлса ҳам, умуман бўш шеърлари мисол бўла олади.

Бошқа тоифа шеърларда умуман мазмун ва мантиқ йўқ. Масалан, Фарғона областининг Олтиариқ районидан Ж. Йўлдошева «Табассумсиз бўлмас энг нозик ишлар» деб ёзибди. «Нозик ишлар» қайси маънода? Сўз ўз ўрнидами? Косон шаҳар «Косон» совхозидан Х. Турдиевнинг «Қарши чўлига» шеъри ҳам. Ленинобод область Нов районидан Х. Отақуловнинг «Кўнгил гўё биламиз» каби мантиқсиз мисраларга бой шеърлари ҳам, термизлик Т. Хайитовнинг «Томир узра юборaман кўз ёшимни кўрмасин-да деб сендек таниш ва билиш» каби довдираб ёзилган жумлалар, армия сафида Калуга областида хизмат ўтаётган А. Машкуровнинг: «Унни ҳам тугатдик наридан-бери» каби сўз маъносига аҳамият берилмай ишлатилган жумлаларни кўрсатиб ва бошқаларни бир даража хушёрликка чақириб, шеърни ҳеч бўлмаса ўйлаб ёзиш керак деган фикрни уқтириб ўтишни лозим топамиз.

Солдат О. Аҳмадалиев, тошкентлик М. Кўчқоров, Зарафшон шаҳридан шеърлар йўллаган Қ. Рустамов, Фарғона педагогика институти талабаси Х. Холматовларнинг шеърларида мантиқ ва сўз ифодаси тўғри бўлса ҳам, оддий хабардан ўтолмаслик кайфияти устунлиги сезилади.

Масалан, Қ. Рустамов: «Узбекнинг роли катта бўлди, урушда жанг қилди» деб ёзади. Бу гаплар саводсизларча ёзилгани у ёқда турсин, бадиийликдан маҳрум, баён гаплардир.

Энг аввало, газета ва журналларга шеър юборганда, бироз ижодий масъулият сезишни бу ёш укаларга маслаҳат берардим. Мақсадингиз нима? Шеър ёзиб, шоир бўлишми, ажойиб давримизни куйлашми, ё газета-журналлар жавонларини керaксиз хатлар билан тўлдиришми?

Уйлаб иш тутиш керак, ахир, дўстлар.

Мактубларни титкилаб, бирор яхши гапни излар эканмиз, Фарғона область Олтиариқ районидан хат ёзиб юборган синглимиз Мастура Аҳмедованинг бир саволи диққатимизни тортди. «Энди илҳом келганда шеър ёзиб турсам бўлавeрадими» деб сўрабди Мастурахон. Ушбу саволга буюк рус ёзувчиси Лев Толстой тили билан юқорида жавоб айтишни маъқул кўрдик.

Шеър — нондек азиз, мўътабардир. Уни оёқ ости қилмай, енгилелпи, олди-қочди гапларни шеърга солмай, халқимиз айтганидай: минг ўйлаб, бир кесиш керак бўлади. Чунки, В. Г. Белинский айтганидек: «Китоб — халқимизнинг ҳаётидир». Ҳаётни эса бузиб, сохта ифодаларда кўрсатиш эса ҳеч бўлмаганда масъулиятсизликка кира-ди. Шеърни муқаддас тутинг.

САЙЕР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — «Бойчечак». 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Ахборот. 19.30 — «Узбекистон чорвадори». 20.00 — Ун минут музика. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Ёш ижрочилар концерти. 21.30 — МОСКВА. «Вақт». 22.00 — **Футбол: «ЗАРЯ»—«СПАРТАК».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — «Звездочка». 11.45 — **Олтин соат** (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. 18.40 — Концерт. 19.30 — Телеочерк. 20.00 — **Халоскорлик** (бадиий фильм). 21.30 — ТОШКЕНТ. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили. 22.00 — Бадиий фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.10 — **Уталмаган бурч** (бадиий фильм). 20.40 — **Бўрон** (спектакль).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/VIII да **Йўқолган узук,** 9/VIII да **Алжонларим.**

КИНО

Уз хоҳиши билан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», (жуфт соатларда), «МОСКВА», «СПУТНИК», (кундуз ва кечқурун), «УЗБЕКИСТОН» (19.00, 21.00).

Дача — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Дунё (11.00, 14.00). **Қора лола** (15.00, 19.00, 21.00) — «КЎКЧА».

Тилла зирак — «УЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Беҳуда шов-шув — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли (13.40, 20.00).

Уч мушкетёр — «УЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Лаутарлар — ТЕЛЬМАН номли.

Фанфан-Тюльпан — «РАКЕТА», КИРОВ номли.

Уз хоҳиши билан — «ФЕСТИВАЛЬ».

Иродали қиз — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАССАЖИРЛАРНИ ТАШИШ АВТОТРЕСТИГА

шаҳар маршрутидаги автобусларда ишлаш учун 1, 2 класс шофёрлари ҳамда камида уч йил иш стажига эга бўлган 3 класс шофёрлари, кондукторлар, контролёрлар, тузатувчи-слесарлар, диспетчерлар

КЕРАК

3 класслиқлар 2 классни олиш учун ўқитилади. Уқиш муддати — 2 ой. Уқиш даврида 100 сўм ҳажмида стипендия тўланади.

Автопарк ишчилари автобусда бепул юриш, форма кийими (50 процент ҳақи тўланади) билан таъминланади.

Ишга бориб-келишни автопарк ташкил қилади.

Меҳнат ҳақи — вақтбай-мукофотли. Ёлғиз ишчилар ётоқхона билан таъминланадилар. Автопарк қошида дам олиш хоналари, ошхона, медицина пунктлари, болалар боғчаси мавжуд.

Автопарк адреслари:

1 — Луначарский шоссеси, 50-уй;

3 — 2-Қорасарой проезди, 57-уй;

4 — Чоштепа кўчаси, 27-уй;

5 — «2-Қорасарой» проезди, 56-уй;

7 — «Халқлар дўстлиги» проспекти, 49-уй;

8 — Иркутская кўчаси, 20-уй;

12 — Йўлдош шаҳарча, 8 квартал, 65-уй;

2518-автоколонна — Петров кўчаси, 283-уй.

Мурожаат учун адреслар: Пролетар кўчаси, 31-уй, телефон 33-79-13 — Тошкент шаҳар пассажирларни ташиш автотрести;

Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон кўрлар жамияти Марказий правлениесининг президиуми Марғилон ишлаб чиқариш комбинати директорининг ўринбосари Н. Рўзибоевга отаси

Рўзибой БОЙМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети ҳамда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси кекса журналист-таржимон, СССР Журналистлар союзининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими

Фозил ИСҲОҚОВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Спорт. Спорт. Спорт.

ЧЕМПИОНАТ ҒОЛИБЛАРИ

Тошкентдаги Тельман номли маданият ва истироҳат боғида ўтказилган халқаро шашка бўйича Ўзбекистон XVII чемпионати мусобақалари тугади. Мусобақа қатнашчилари бир неча кун давомида мамлакат чемпионатининг ярим финалига йўлланма олиш учун ўзаро куч синашдилар. С. Давидов билан М. Фозиловлар 11 тадан очко тўплаб, республика чемпиони номига сазовор бўлишди. Шундай қилиб, халқаро шашка ўйинлари қоидасига кўра уч вакилимиз—С. Давидов, М. Фозилов ва улардан ярим очкога орқада қолган С. Гуляев СССР чемпионатига борадиган бўлишди.

САРАЛАШ УЧРАШУВИДА

Келаси йил ўтказиладиган жаҳон футбол чемпионати финал ўйинларида иштирок этиш учун кураш давом этмоқда. Совет терма командасининг финалга йўлланма берадиган охирги саралаш учрашувида қайси команда билан ўйнаши ойдинлашди. Чили ва Перу футбол командалари учрашувида қўшимча учинчи ўйин ўтказилди. Дастлабки икки учрашувда 2:2 ҳисоби қайд қилинганди. Қўшимча учрашувда эса, Монтевидеода чилилик футболчилар 2:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. Шундай қилиб, совет футболчилари кузда охирги икки саралаш учрашувини Чили командаси билан ўтказадилар.

ФИШЕРНИНГ ТАЛАБИ

Чет эл матбуот агентликларининг хабарига қараганда, шахмат бўйича жаҳон чемпиони Роберт Фишер ўз номини миллион доллар ҳисобида ҳимоя қилишга тайёр.

«Шахмат қиролининг бу талабига халқаро шахмат федерацияси раҳбарлари нима дейишаркин? Фишернинг сўзларида миллион иборалари пайдо бўлгунга қадар ФИДЕ президенти доктор Макс Эйве (Голландия) жаҳон федерациясининг яқинда ўтказиладиган конгрессида чемпионнинг бундай бемаъни талабларига зарба берилиши аниқ, деганди.

Хуллас, ҳозирча конгрессни кутишга тўғри келади. 1975 йилда Фишер чемпион деган номини қайта ҳимоя қилади. Бу пайтда пул мукофотларининг қиммати қолмайди. Жаҳон биринчилиги учун шахмат ўйинларини ФИДЕ қонун-қоидаларига риоя қилган ҳолда ўтказишга тўғри келади.

ЮПИ (Америка) агентлигининг сўнгги хабарига қараганда, Фишер яна бир антиқа талаб билан чиқибди. Чемпионнинг айтишича, у умрининг охиригача «шахмат қироли» бўлиб қолмоқчи эмиш. Буни шахматчилар учун кутилмаган чақириқ дейиш мумкин. Бундай таъкидлару орзуларга жаҳон гроссмейстерлари рози бўлишармикан?

Редактор ўринбосари
Ж. ЖАББОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142.
коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 03577.